

Izhaja, izvzemši ponedeljek, vsak dan zjutraj. Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne odgovarjamo na pisma se ne sprejemajo, rokopi si ne vračajo. Izdajatelj in tiskar: Štefan Godina. — Lastnik tiskarna Edinost. Tisk tiskarna znaša za mesec L 7. — 3 mesecce L 19.50, pol leta L 32. —, in celo leto L 60. — Za inozemstvo mesečno 4 lire več. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 centimov, in zahvale, poslanice in vabila po L 1. —, oglasi denarnih zavodov mm po L 2. — Mali oglasi po 20 st. beseda, majnanj pa L 2. — Oglasi naročnika in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Postojna je izpregovorila

Novoizvoljeni občinski zastop mesta Postojne nam je poslal sledečo izjavo s prošnjo, da jo objavimo:

IZJAVA.

Naši nasprotniki hočejo z izidom občinskih volitev kovati kapital. Narodni nasprotniki razglašajo, da so s svojimi glasovi pobili slovenski nacionalizem in slovensko delegacijo v državnem parlamentu s tem, da je naš državni poslanec gospod Josip Lavrenčič ostal v manjšini.

Temu nasproti izjavljamo svečano in odločno sledeče:

1. Spor med obema strujama občinskih volilcev je temeljil samo na gospodarskih razlikah (mesto - vasi).

2. Ugotovljamo, da sta imeli obe struji veliko večino skupnih kandidatov in da je bilo od 20 izvoljenih 10 skupnih, 6-7 iz večine, 4-5 iz manjšine ter da so od 711 veljavnih glasov dobili skupni 685-451, večinski 434-468 in manjšinski 263-273 glasov. V nikakem slučaju torej niso odločevali laški volilci s 100-140 glasovi.

3. Člani ene kakor druge struje, zlasti pa izvoljeni občinski svetniki, so enako narodno zavedni Slovenci ter se v stvari nič, v taktiki pa le redko razlikujejo.

4. Neodgovorni, kratkovidni in lahkomišljeni ljudje na eni in drugi strani in struji hujskajo enega proti drugemu ter škodujejo skupni stvari vede ali nevede. Te hujskarije od ene, druge ali tretje strani zavračamo najodločneje. Zlasti zavračamo napade na bivšega občinskega komisarja gospoda Josipa Dovgana, katerega poznamo kot poštenega slovenskega narodnega moža, nesebičnega, čistih rok in čistega srca, ljubečega le pravico in pravičnost brez ozira na desno ali levo.

5. Izvid občinskih volitev ničesar ne spremeni na izvidu volitev v parlament, pri katerih so vsi volilci glasovali za slovensko listo, zato tudi za gospoda poslancu Josipa Lavrenčiča. Tej naši parlamentarni delegaciji izrekamo v imenu sebe in vseh Postojncv neomejeno in neomejeno zaupanje. Posebno velja to za našega sobočana gospoda poslancu Josipa Lavrenčiča, katerega s tem ujudno naprosamo, da naj deluje še nadalje za blagor naroda in občine.

Občinski svet v Postojni dne 28. januarja 1922.

(Slede podpisov vseh občinskih svetovalcev) Predleženo izjavo je izvoljena deputacija izročila gospodu poslancu Josipu Lavrenčiču s primernim nagovorom in odgovorom. Na to je on poslal na občinski svet v Postojni dopis z dne 29. 1. 1922 pod št. 1845, kateri se glasi tako-le:

Jugoslavija

Potovanje grškega in romunskega prestolonaslednika skozi Belgrad BELGRAD, 31. Grški in romunski prestolonaslednik sta bila na svoji poti skozi Belgrad pozdravljena na postaji od kralja Aleksandra, s katerim sta imela dolg pogovor. Na postaji so pričakovali prestolonaslednika princ Pavel, romunski in grški minister v Belgradu ter druga oblastva.

Poljska

Litvinska vlada za pogajanja s Poljsko VARŠAVA, 1. Litvinska vlada v Kovnu je poslala poljski vladi noto, v kateri ji naznanja, da bi bila pripravljena začeti direktna pogajanja o vprašanju Vilne. Kovnska vlada protestira v noti proti volitvam v Vilni in poudarja, da so se te volitve izvršile ob vojaški zasedbi mesta. Nota pripominja, da vlada v Kovnu vendar upa, da se bo dosegel sporazum s poljsko vlado.

Skirmund je v odgovoru na to noto izrazil svoje veliko zadoščene nad dejstvom, da je vlada v Kovnu naredila ta prvi prijateljski korak. Prosil je, naj litvinska vlada določi dan sestanka in imenuje svoje zastopnike.

Reka

Italijansko posojilo Reki. — Fašistovski napad proti Zanelli REKA, 1. Na včerajšnji seji ustavodajne skupščine je predsednik vlade Zanella predložil načrt za največ posojila 250 milijonov pri italijanski vladi. Ta načrt je bil izročen finančni komisiji. Medtem ko je Zanella odhajal iz občinske palače, je bila vržena proti njemu bomba, ki je počila, ne da bi povzročila kako škodo.

Z ozirom na to poročila tiskovni urad reške vlade: »Ko se je vladni predsednik vračal iz konstituantne, so fašisti vrgli proti njegovemu avtomobilu bombo. Zanella je bil lahko ranjen na obrazu, tajnik za notranje stvari dr. Blasich ni bil ranjen. Policijski poročnik Strauss je bil težko ranjen na levo nogo. Poslanec Superina je bil ranjen v glavo. Druga bomba je bila vržena tudi proti skupini poslancev avtonomne stranke. K sreči se ni razpočila.

Nemčija

Železničarska stavka v Nemčiji BEROLIN, 1. Železničarski sindikat je sklenil proglasiti stavko.

Čislani tovariši!

Vaša možata izjava od včeraj, ki izvira iz srca vpoštevajočega politični položaj našega naroda, me je neizmerno vzradostila. Izid ravno dokončanih občinskih volitev so izrabljali naši politični nasprotniki v svojo svrhu, da blatijo zastopnike našega naroda, med katere tudi jaz spadam. Odgovor ste jim dali tak, kakršnega zaslužijo, podali ste pa s tem tudi pojasnilo domačim klevetnikom to in onstran meje, razjasnili ste s to izjavo vsestransko naš položaj. Čast Vam! Strinjam se popolnoma s prvimi štirimi točkami Vaše izjave v vsakem oziru, peto točko pa vzamem v svojem in v imenu svojih slovenskih tovarišev v rimskem parlamentu hvaležno na znanje.

Z ozirom na to, da moram vršiti svoje poslanske dolžnosti in bom tedaj mnogo časa od doma odsoten, ne morem svojega mesta v občinskem svetu tako izpolnjevati, kakor bi bila moja dolžnost. Zastran tega odlagam ta poverjeni mi mandat, obljubljam pa, da bom vse svoje skromne moči posvetil v prosep naše občine in mile mi Postojne. Zato Vam hočem biti v vsakem oziru na razpolago.

Zvesti svojim načelom, zvesti svojemu narodu hočem delovati v bratski slogi za občni blagor.

Bog Vas živi!

Postojna 29. 1. 1922.

Z bratskim pozdravom

Jos. Lavrenčič, poslanec v parlamentu s. r.

Občinski svet se je sešel dne 30. 1. 1922 k prvi seji, katere se je udeležilo vseh ostalih 19 občinskih svetovalcev, v namen, da se vrši volitev župana in starešinstva. Te volitve so podale zanimivo sliko. Pri prvi volitvi župana je odpadlo od oddanih 19 glasov na večino (Dovgan) 7 in 1, na skupne — (Fran Kutin) 6, na manjšino (Andrej Baraga) 5. Ker nihče ni dosegel absolutne večine, se je vršila ponovna volitev, pri kateri je večina in manjšina vsaka po 2 glasa oddala skupnemu kandidatu in je bil vsled tega izvoljen z 10 glasovi skupni kandidat g. Fran Kutin. Izmed starešin je dobil največ glasov (16) g. Dovgan (in sicer gotovo večinskih 8, skupnih 6 in manjšinska 2); on je torej prvi županov namestnik. Od ostalih starešin so 3 iz večine in 2 iz manjšine. Izid je zanimiv radi tega, ker ni bilo med strujama nikakršnega dogovora niti agitacije in ker so bile volitve strogo tajne, tako da se je izkazala prava in prosta volja volilcev.

Rathenau nemški minister za zunanje stvari

BEROLIN, 1. Rathenau je bil imenovan za ministra zunanjih stvari.

Francija

Angleško - francoski spor. — Italija po-maga Angliji proti Franciji

PARIZ, 1. List »L'Ouvre« piše: Tekom včerajšnjega dneva sta se dogodila dva važna dogodka, katerih posledice postanejo lahko vznemirljive. Gre za predlog, naj se pariški sestanek zunanjih ministrov odgodi in za sklep odškodninske komisije, da bo prepuščila vsako sklepanje glede nemške spomenice zavezniškimi vladam. Na prvi pogled se ne zdi, da bi bila ta dva dogodka v taki zvezi. V resnici sta ta dva dogodka znak diplomatskega boja, ki ga je začela angleška vlada, ne bomo rekli proti francoski vladi, temveč proti Poincarejevi vladi. Ta boj, ki se je začel z govorom Lloyda Georgea z dne 21. m. m., se nadaljuje z vso ostroščjo. Lord Curzon in markiz Della Torretta, ki sta oba istočasno in sporazumno predlagala Poincareju, naj odloži sestanek, na katerega sta bila povabljena. S tem pa, da sta sporočila ta svoj predlog 48 ur pred določenim rokom za konferenco, sta presenetila, ali boljše, neugodno dirnila našega predsednika. Francoski protipredlog glede garancijske pogodbe, ki jih je sporočil dne 26. t. m. angleški vladi grof Saint Anlaire, so tako daleč sporazumu, doseženem v Cannesu in v takem navzkrižju z angleškimi željami in tradicijami, da se je morala zdeti angleškemu ministru zunanjih stvari tozadavna razprava tupatam brezsmiselna in sitna. Kar pa se tiče vzhodnega vprašanja, čemu naj se išče v tem vprašanju sporazum, če so si zaveznički v navzkrižju v mnogo važnejših točkah svoje politike. Lord Curzon je hotel gotovo poudariti to dejstvo. Ta precej otipljivi dokaz slabega razpoloženja angleških zavezničev nasproti nam, je bil v očitni zvezi z včerajšnjo opozicijo glavnega angleškega delegata Sir John Breadburyja proti Duboisu. Glede finančnega programa, ki so ga poslali Nemci, smatramo, da je Poincarejevo stališče to, da mora komisija še nadalje izvrševati oblast, ki ji jo je dala Versailleska pogodba. S tem bi se izognili sestanku vrhovnega sveta, katerega smatra naš ministrski predsednik za težavnega in nevarnega, do čim ga Angleži smatrajo za potrebnega.

Švica

Okrepi švicarske vlade proti prevratnemu gibanju

BERN, 1. Državni svet je sprejel zakon, ki določa kazni za one, ki se udeležijo protidržavnih gibanj ali ki organizirajo kake izgrede.

Amerika

Vprašanje zavezniških dolgov

WASHINGTON, 1. Senat je odklonil predlog, naj se da komisiji za konsolidacijo zavezniških dolgov pravica do podaljšanja roka, v katerem se mora začeti plačevanje teh dolgov.

Amerikanski poljedelci za udeležbo Amerike na konferenci v Genovi

WASHINGTON, 1. Možnost udeležbe Zedinjenih držav na konferenci v Genovi se je povečala. V uradnih krogih se je stranka, ki zahteva udeležbo, ojačila vsled sklepov konference, ki jo je sklical minul teden Harding in na kateri se je zahtevalo uveljavljenje politike, ki naj bi odprla evropska tržišča ameriškimi poljedelskim proizvodom.

Spor med Japonsko in Kitajsko zaradi otoka Šantunga poravnana

WASHINGTON, 1. Kitajski in japonski delegati so sklenili dogovor glede povrnitve Šantunga Kitajski. Določiti se morajo še nekatere podrobnosti.

Vesti o izbruhu vojne med Mehiko in Guatemalo neresnične

RIM, 1. Mehikansko poslanstvo sporoča, da so vesti evropskega časopisa o izbruhu vojne med mehikansko republiko in Guatemalo povsem izmišljene. Nikak incident ni pokvaril odnosov med obema državama.

Medzavezniški dolgovi v Ameriki

WASHINGTON, 1. Senat je odobril načrt, s katerim se dovoljuje konsolidacija

zavezniških dolgov z vrednostnicami, katerih zapadlost ne bo smela biti krajša od 25 let.

Ogrska

Znižanje števila madžarske vojske

BUDIMPESTA, 1. Minister za narodno obrambo je izdal zakon, po katerem se število madžarske vojske zniža na 1750 častnikov, 2334 podčastnikov in 30.916 mož, to je skupno 35.000 mož, včevši gojence vojaških akademij. Število osebja pri policiji in orožništvu bo znašalo 12.000 s 600 orožniškimi in 1500 policijskimi uradniki. Civilni uradniki so odvisni izključno le od civilnih oblasti. Prepovedano jim je nositi uniformo in orožje in se udeleževati vojaških vaj.

Grška

Grško - turški spor zaradi Smirne in Male Azije

LONDON, 1. Agencija »Reuter« javlja iz Aten, da so se v Atenah odločili na spravljivo stališče nasproti vprašanju smirske avtonomije, toda pod pogojem, da se zajamči varnost krščanskega prebivalstva. Kar se tiče Tracije, se smatra, da grško javno mnenje ne bo nikoli dovolilo, da bi se meje popravile v prid Turčiji. Poudarja se, da traško prebivalstvo, ki je vezano na Grčijo po svoji plemenski krvi, ne sme pasti pod turško vladavino, izpod katere je bilo rešeno po večletnih bojih.

Kar se tiče končno obnovitve sovražnosti v Anatoliji na spomlad, se splošno smatra, da Grčija ne bo začela te ofenzive, ki bi zahtevala mnogo žrtev, ne da bi se s tem dosegel kak uspeh.

Letiški delegati na konferenci v Genovi

RIGA, 1. Letiška vlada je določila svoje kandidata za konferenco v Genovi, in sicer ministrskega predsednika, ministra zunanjih stvari Meteroviča in finančnega ministra Kalniga.

Rimsko vprašanje

Danes, 2. februarja se sestane v Rimu italijanski parlament. Istočasno se bodo zaprli člani sv. kolegija v konklav, da izvolijo katoliški cerkvi na mesto rajnega papeža Benedikta XV. novega vrhovnega poglavarja. Dejstvo, da se konklav sestane istega dne kot italijanski parlament, je seveda proizvod golega naključja. Danes poteče ravno deset dni od papeževe smrti in po ustavnih predpisih katoliške cerkve je to najkrajša doba, ki mora preteči, preden se sme sv. kolegij zapreti v konklav. Ako bi hoteli videti v tej istočasnosti kakšno nameravano kombinacijo, tedaj bi jo morali pripisovati vatikanskim krogom, kajti parlament je bil sklican za današnji dan že pred dobrim mesecem, do čim ni sveti kolegij nikakor primoran, da se umakne v konklav takoj deseti dan po papeževi smrti.

Pomembnost današnje seje italijanske zbornice seveda ne tiči v tem čudnem naključju. Italijanska zbornica bo danes, ako se v zadnjem hipu ne premisli, izkazala rajnkemu papežu posebno čast, ki je ni bil s strani uradne Italije deležen noben prednik Benedikta XV. v zadnjih petdesetih letih. Italijanski parlament bo proslavil na svečan način spomin rajnega papeža. Predsednik zbornice De Nicola bo imel v ta namen primeren govor in proslavi se bo pridružila tudi vlada. Odkar so Italijani osvojili Rim (1870) in odkar so papeži postali »vatikanski jetniki«, se ni še nobena italijanska vlada tako »ponižala« pred Vatikanom kakor sedanja Bonomijska vlada. Ob času smrti Leona XIII. 1. 1903. in ob času smrti Pija X. 1. 1914. je bila zbornica na dopustu ravno kakor letos ob smrti Benedikta XV. Ko se je otvorila, se ni poklonila ne Leonu XIII. ne Piju X. Ob smrti Pija IX., ki je bil prvi »vatikanski jetnik«, je bila zbornica vsled smrti kralja Viktorja Emanuela II. odgodena. Ko je bila 7. marca 1878. zopet sklicana, je imel novi kralj Humbert I. prestolni govor, v katerem je na kratko omenil vse važnejše dogodke, med drugimi tudi smrt papeža Pija IX. Tako omenjanje važnih dogodkov pa je navadno v vsakem prestolnem govoru in že vsled tega nima nikakega političnega pomena.

Današnja počastitev rajnega papeža v italijanski zbornici je torej nekaj popolnoma novega v zgodovini nove Italije od 1. 1870. Zbornica ne bo s tem svojim činom le dala izraza običajnemu spoštovanju napram smrti, temveč bo obenem tudi tolmачica celokupnega italijanskega javnega mnenja. Noben količnik važen list ni obsodil tega namena italijanskega parlamenta. Iz ogromne časopisne literature, ki je bila napisana v zadnjih desetih dnevih širn Italije, odmevajo sami slavospevi na naslov rajnega papeža ter njegove spravljivosti in politične strpljivosti. Italijansko javno mnenje je pred sedanjim konklavom potom svojih glasil jasno priznalo dve velični dejstvi: da rimskega vprašanja nikakor ne smatra za rešenega in da čuti na drugi strani veliko željo in veliko potrebo, da se Italija pomiri s katoliško cerkvijo.

Ako odstojemo socialiste, ki se držijo v tem oziru nekako nevtralnega, sta v Italiji dve glavni veliki struji, ki zastopata (vsaka po svoje) stališče, da mora Italija napraviti s papežem mir. Na eni strani so fa-

šistovsko - framasonski bloki, ki so potomci stvariteljev enotne Italije, na drugi pa italijanska ljudska stranka, ki je ena najmočnejših katoliških strank na svetu. Nekatoliška Italija čuti potrebo pomirjenja s papežem posebno zadnji dve leti. Njeni nameni s sveto stolico so skoinskoz sebici. Italijanski framasoni so pristaži miru s papežem, odkar se je framasonski Franciji posrečilo vzpostaviti s papežem diplomatske odnose. Radi velikih političnih koristi, ki jih črpa Francija iz svojih »dobrih odnosov« s papežem (posebno v prilog svojemu prestižu na Bližnjem vzhodu), so se italijanske nekatoliške stranke prestrašile ter so pripravljene odstopiti papežu del Rima in kos zemlje do morja. Kar se tiče italijanske ljudske stranke, morijo seveda tudi njo enake skrbi. Kot krščanska stranka pa si obeta od pomirjenja še druge posledice, ki bi znale povzročiti važne spremembe v notranjosti države. Predvsem pa je zanjo pomirjenje s papežem neobhodni predpogoj za pravni preporod Italije, ki je temeljna postavka njenega programa.

Tako je rimsko vprašanje na italijanski strani popolnoma dozorelo. Na drugi strani pa silijo interesi cerkve tudi vaticanske kroge, da vzamejo to vprašanje v resen pretres. Predvsem ni bila katoliške cerkve v zadnjih 50 letih nikoli v tako ugodnem političnem položaju kot sedaj. Ne glede na to, da je v Italiji močna krščanska stranka, ki ne bo dovolila nikakega novega ponižanja sv. stolice, niti diplomatskega, je mednarodni položaj takšen, da cerkvi naravnost namiguje, naj ga izkoristi. Pogodba, ki bi jo sklenila z Italijo, bi bila vpisana v zbirko mednarodnih dogovorov Zveze narodov, tako da bi za njeno nedotakljivost jamčile vse države. Ugled cerkve bi se s tem ogromno povzdignil. Eden največjih idealov katoliške cerkve, t. j. združenje zapadne cerkve z vzhodno, bi se znal približati svojemu uresničenju le tedaj, ako se Vatikan zavaruje proti političnim spletkam s strani italijanske diplomacije. Vojna in vsi dogodki, ki so jo spremljali, so postavili rimsko cerkev tudi v tem pogledu v precej ugoden položaj. Ruska revolucija je ugonobila zunanji sijaj ruske pravoslavne cerkve in carigrjski patriarhat je prišel že davno ob vso svojo moč in ob ves svoj vpliv. Tla so torej za velikopotezne načrte, ki jih ima Vatikan v tem pogledu, ravno v sedanjem hipu nevadno ugodna.

To je po našem mnenju resna vsebina teh dveh nedolžnih besed: Rimsko vprašanje. Za prihodnji dnevi nam bodo pokazali, katero stališče bo prevladalo med kardinali v konklavu, ali bo izvoljen papež, ki bo šel po stopnjah rajnega Benedikta XV., ali bo cerkev krenila nazaj k politiki Pija X. Obe struji sta zastopani v konklavu in obe sta baje približno enako močni. Vsekakor pa bo letošnja odločitev sv. kolegija morda ena najvažnejših in najusodnejših v celi zgodovini katoliške cerkve. Pri sedanjih okoliščinah je skoraj gotovo, da bo novi papež tudi topot Italijan. Ker pa se govori tudi o drugačnih možnostih, vlada tudi z ozirom na vprašanje narodnosti novega papeža veliko zanimanje za sklepe sv. kolegija.

Kako se voli papež?

Papež Gregor X. je ustanovil leta 1271. takovani konklave, ki označa kraj, kjer se snidejo kardinali k izvolitvi papeža, kakor tudi to zborovanje samo. Prostor, ki je določen za konklave, je strogo ločen od vsega zunanjega sveta, da se volilci papeža obvarujejo lažje vsakega vpliva in volijo le po svoji vesti onega, katerega smatrajo za najsposobnejšega. Od začetka XIV. stoletja so se vršile volitve vsakokrat v Vatikanu, le papež Leo XII. in Pij IX. sta bila izvoljena v Kvirinalu. Zakon o izvolitvi papeža predpisuje namreč, da se mora vršiti konklave tam, kjer je prejšnji papež umrl.

Deseti dan po smrti papeža se snidejo vsi kardinali v cerkvi Sv. Petra k maši Sv. Duha, nakar se izvrši še istega dne popoln dne slavnostni vohod v konklave. Spreved gre skozi Sikstinsko kapelo, kjer prisežejo kardinali, da se bodo strogo držali apostolske ustave, ki urejuje volitev papeža. Za njimi prisežejo konklavisti, to so kleriki, ki tvorijo spremstvo posameznih kardinalov. Od tu se podajo kardinali v svoje nakazane sobane v konklave, nakar se volišče uradno zapre. Od tedaj so kardinali popolnoma ločeni od sveta in smejo obcevat le s svojimi konklavisti. Pogovori z drugimi osebami so dovoljeni le pred pričami, a se pri teh ne sme govoriti nič o volitvi papeža.

Volitev sama se vrši običajno v Sikstinski kapeli, kjer se shajajo kardinali dvakrat na dan, dokler se ne združi na eno ime predpisana dvetretjinska večina vseh oddanih glasov. Kandidat, ki je dobil kak glas, sme potom takozvanega »akcesa« odstopiti svoje glasove drugemu kandidatu, ako bi drugače ostala volitev brez uspeha. Glasovnice se sežejo po vsakem nesklepčnem zbrabanju pomešane s senom, medtem ko se glasovnice po izvolitvi papeža sežejo brez sena. V prvem slučaju javi črn dim nad konklavom, da papež še ni izvoljen, a v drugem slučaju javi beli dim ljudstvu, ki čaka na izid volitev, da so volitve končane.

Glasovnice obstojajo iz treh delov: Zgoraj je v latinščini napisano »Jaz kardinal«, kjer napiše potem volilec svoje ime in vpogne nato ta del glasovnice in ga zapečati. V sredi sledi glavni del: »Volim za papeža prečastitega gospoda kardinala« in tu napiše vsak kardinal svojega kandidata. Volilec zapečati nato izpolnjeno glasovnico, gre k altarju, kjer priseže pri Kristu, da je volil po svoji vesti najsposobnejšega, položi glasovnico na pateno in jo vrže potem v kelih.

Tisti, ki dobi pri volitvi dvetretjinsko večino, je po ustavi Gregorja XV. takoj papež. Vendar se vpraša novoizvoljeni, ako sprejme svojo izvolitev, nakar si izbere takoj ime, ki ga misli nositi kot papež. Novemu papežu se približajo nato njegovi konklavisti, ga sprejmo v sakristijo, kjer ga oblečejo v bele nogavice, rudeče sandale, bel plašč in rudečo kapico. Kardinal prvi diakon mu položi nato okoli vratu rudečo štolo z zlatimi okraski. V taki opravi se vrne papež v kapelo, sede na svoj prestol in tedaj se mu prvič poklonijo navzoči kardinali. Po starosti se mu približajo eden za drugim, pokleknejo pred njim, mu poljubijo nogo in roko, nakar objame papež vsakega posebej. Medtem javi kardinal prvi diakon raz balkona Vatikana spodaj stoječemu ljudstvu preveselo vest: »Imamo papeža, prajesnega kardinala N., ki se hoče imenovati...«

Zvonovi Sv. Petra zazvonijo novemu vladarju veliko slavo, iz vseh zvonikov večnega Rima zadoni bučno zvonjenje. Konklave je končan.

Sedanji meddržavni položaj

V Bazelu izhajajoča »Nationalzeitung« — ki je med najuglednejšimi švicarskimi listi — je priobčila zanimiv članek pod naslovom »Slabi sosede«.

Vsled sklenjenih mirovnih pogodb so postali meddržavni odnosi v Evropi silno neugodni. To pa zato, ker šovinistične stranke v raznih državah nočejo odnehati od svoje aneksijske politike in ne prestando — vkljub vsem pogodbam in ročanicam zagotovitvam — vznemirjajo sosede in preprečajo demokratično uredbo Evrope.

Članek se posebno bavi z jadranskim vprašanjem, iz katerega izvira nasprotstvo med Italijo in Jugoslavijo. To je nevarno sosedstvo — nevarno tudi za evropski mir. Razmere so napete. Z ozirom na dogodke v Šibeniku pravi švicarski list, da utege biti krivda na obeh straneh. Ukrepi italijanske vlade da razburjajo vročekrvni jugoslovenski temperament. S svojo izjavo jugoslovenskemu stališču v prilog pa se je hotel Beneš maščevati za dogovor v Benetkah in za podpiranje Madžarov proti mali ententi. Tudi Avstrija stremi sedaj po gospodarskem in političnem zbliznanju z nasprotniki v prejšnji državi.

Javna tajnost je — pravi »Nationalzeitung« nadalje — da je Della Torretta prenapetim nacionalističnim krogom veliko bližji, nego pa je bil njegov prednik Sforza. Rapalsko pogodbo, ki jo je sklenil Sforza, Della Torretta nekako sabotira. Luko Barro so zasedli legionarji in jo nočejo izprazniti. Od tega ima tudi Italija največjo škodo, ker je njena industrija izgubila s tem svoja naravna tržišča. Razen tega se ovira cenovni uvoz v Jugoslavije. Valuta te

poslednje pada in je bila prisiljena odrediti osemnajstmesečen moratorij za vnanje dolgove. Pa tudi v Italiji se kriza poostreje in na obeh straneh vlivajo skrajnejše olje v ogenj. V Rimu gledajo preveč prezirljivo na jugoslovensko ozemlje in jugoslovenski narod. Saj je tudi Jugoslavija doprinesla velikanske žrtve v svetovni vojni. Posledica take italijanske politike je, da so se države naslednje strnile in je tako Italija mesto prejšnje obnemele Avstro-Ogrske dobila aktivnega in močnega sosedu.

Kot državljani Italije, ki moramo — tudi v lastnem interesu — iskreno želeli, da se meddržavno življenje med Italijo in Jugoslavijo zboljša in da si mesto sovražnikov postanemo dobri sosedje, moramo tudi želeli, da bi gosp. minister za vnanje stvari Della Torretta uvaževal ta nevtralni glas v uglednem švicarskem listu. Da bi vse še nerešene spore med Italijo in Jugoslavijo presojal s višjega vidika državnih interesov, ne pa z nizkega nacionalističnih prenapetev.

Posebno pa naj bi ne pozabljal, da je med Italijo in Jugoslavijo in malo entento sploh ena velika skupna vez: nevarnost vzpostave Habsburžanov. Italija je vedno smatrala Avstrijo za svojo zgodovinsko, dedno in največje sovražnico. Po pravici. In Italija je menda stopila v vojno v glavnem z namenom, da se enkrat za vselej reši te sovražnice. Dosegla je ta namen in ves italijanski narod je videl ravno v tem veličino izvojevane zmage. Ravno zato bi menili mi, da bi morala biti vsa

politika Italije usmerjena na zagotovitev tega sadu zmage za vedno. Spričo tako velike stvari, ki je v igri, bi morali na obeh straneh, na italijanski in jugoslovenski strani, stremeti za tem, da se za vedno onemogoči nevarnost, ki bi mogla resno ogroziti obe državi. Zato mora vsak razsoden Italijan in Jugosloven želeli, da se spričo veličine velikega skupnega cilja čim prej rešijo še vsi obstoječi spori na prijateljski način, da boste mogli potem obe državi v miru delovati za svojo varnost, svoj gospodarski procvit in svoj politični položaj v Evropi. Med najbolj perečimi, še nerešenimi spori pa je gotovo zadovoljiva rešitev vprašanja zaščite narodnih manjšin na obeh straneh! S tem bi bila izdatno uglasjena pot za rešitev drugih spornih vprašanj. Italijani naj že enkrat odnehajo — misli, da je jugoslovenska duševnost — kakor se oni izražajo — že »predisponirana« za sovraštvo proti italijanstvu. To je huda zmeta. Tudi v govoru v skupščini, v katerem je stari, sicer skrajno premisljeni in umerjeni Pašić izjemoma ubiral tudi precej ostre strune, je naglašal, da se italijansko - jugoslovenski spor da prijateljsko rešiti. Tako razpoloženje pač ne kaže »predisponiranega« sovraštva. Kaki skrajno neljubi dogodki pač razpaljajo hipno duhove v Jugoslaviji, ali v globini duše ne marajo sovraštva tam, kjer more dobro sosedstvo donati največje koristi! Italijanski državnik naj le začno enkrat presojati stvari s višjega vidika resničnosti, pa bodo videli, da je temu res tako!

Angleška Indija

Najnovejša gibanja širokih ljudskih množic v angleški Indiji ne more za sedaj še resno ogroziti tamošnjega angleškega gospodarstva, vendar pa prizadeva indijsko vprašanje angleškim državnikom in kolonialnim politikom veliko težje skrbi kakor pa egiptovski nemiri. Res, da za danes ni še misli, da bi moglo imeti indijsko gibanje bogve kakšnih odločilnih posledic, toda misel na nedeljno bodočnost, ko utegne odzvoniti angleškemu gospodarstvu v tej veliki, bogati in gosto obljudeni deželi, mora navdati slehernega Angleža s strahom. Angleži so danes gospodarji sveta in temu svojemu srečnemu položaju se imajo v veliki meri zahvaliti indijski poseti.

Predno preidemo v razpravljanje o vzrokih in dosedanjih uspehih indijske vstaje, je dobro, če se nekoliko pobavimo z zemljepisnim, zgodovinskim in socialnim pregledom te duhovite dežele, katere sloves je prodril celo v naše narodno slovo kot deveta dežela ali Indija Koromandija.

Južna Azija obsega indijsko-malajske dežele z njenima velikima polotokoma, ki sta znana pod imenom Sprednja in Zadnja Indija in celo vrsto otokov, ki segajo daleč južno od ravnika. Izmed teh ozemelj je najvažnejša Sprednja Indija, ki leži v sredi med dvema polotokoma: Arabijo in Zadnjo Indijo. Zato moremo imenovati ta polotok Indijo Vzhoda. Ta pridelek pa za sluzi Sprednja Indija tudi v kulturno-zgodovinskem oziru. Kakor je bila Italija v starem veku in v začetku srednjega veka središče evropskega sveta, isto vlogo je igral od najstarejših dob Sprednje-indijskih polotok v celotnem Starem svetu. Nebraj narodov ga je prehodilo, bil je smoter mnogih zavojevalcev, shajališče oceanskih mornarjev, izhodišče svetovne industrije in svetovnega prometa, začetek vsakovrstne zemeljske proizvodnje in zibelka človeštva. Je to tista bajna Jutrova dežela, odkoder nam vzhaja vsak dan sonce, odkoder so prodrli prvi nauki svetovnih božanstev, kjer so nastali viri vseh velikih religij in npravnih načel vesoljnega človeštva. Na površju kakšnih 8 milijonov kvadratnih kilometrov prebiva približno četrtina vsega zemeljskega prebivalstva (400 milijonov duš). Gosta obljudenost (50 glav na kvadratni kilometer) pa je prisilila te ogromne množice k skromnemu življenju. Takozvano bogastvo Indije pa je zelo relativen pojem. To bogastvo obstoja v ogromnem prebitku zemeljskih pridelkov in deloma tudi industrijskih izdelkov, ki jih pošilja delo milijonov in milijonov modernih sužnjev v svet. Zakaj ogromna večina teh 400 milijonov ima riž za vsakdanji živež in še ga pošilja v svet v taki množini, ki tvori tri četrtine svetovne uporabe tega žita.

Dasi je dežela od severa zavarovana po visokem Himalajskem gorovju se ni mogla zavarovati pred vpadi tujih zavojevalcev, ki jih je njeno bogastvo vabilo. Še veliko pred Aleksandrom Velikim so pričeli ti vpadi od severa, pa tudi od morske strani. Najštevilnejše plemo so Indijci ali Hindu, ki so pomešani z nearijskim plemenom Dravida. Po veroizpovedanju je bilo l. 1911. 217 milijonov brahmaninov, ki so strogo ločeni po kastah, 66 milijonov je mohamedancev, 4 milijoni katoličanov a 11 milijonov budhistov in okoli 11 milijonov drugih. Med vsemi 278 milijonov nepismenih. Med vsemi je 278 milijonov nepismenih.

Med Evropejci so bili prvi Portugalci, ki so po odkritju Vasco da Gama, prišli v Indijo. Te so pa pozneje izpodrinili Holanci in Francozi. Končno pa so oboje pregnali Angleži, ki so znali spretno izrabljati sovraštva med domačimi princici sebi v prilogo. Polagoma so postali s pomočjo velike takozvane Vzhodnoindijske trgovske družbe resnični gospodarji ogromne in bogate zemlje.

Naravni proizvodi so po množini in različnosti zelo bogati. Tu rastejo: sladkorni trs, kokosova palma, poper, bombaž, makovke rastline; dalje riž in druga žita. Med živalskimi izdelki je omeniti: svilo, volno,

slonovo kost, pavova peresa, vosek, ambro, bisere, kožuhovalne itd. Izvoz je znašal l. 1912. približno dve milijardi frankov. Izmenjava take silne množice blaga pa je ustvarila tudi domačo industrijo, ki tekmuje v nekaterih izdelkih s tujimi trgi. Vsled tega propada kmetovalski stan in velik del Indijcev živi ubogo življenje tudi v dobrih letinah. Davki, odušerstvo in izkoriščanje gospodarjev povzročajo splošno revščino vsega delavskega sloja v mestih in na deželi.

To stanje ni seveda od danes, ampak datira že iz starih časov. Razlika je le ta, da so se začele široke ljudske množice upirati izkoriščanju gospodarjev. Izkoriščevalci pa so dvojni: domači princici, kralji, kraljeviči, plemstvo, potem pa angleški kapital.

Če pomislimo, da je svetovna vojna pretresla duševnost velikih ljudskih množic po vsem svetu, tedaj si moremo deloma razlagati gibanje indijskega ljudstva, ki se je pričelo kmalu po končani svetovni vojni. Med vojno so tudi Angleži rekrutirali vojaštvo iz domačega indijskega prebivalstva, ki so ga uporabljali za vojne pohode proti Turkom. Ko so se vrnilo preostali domov, niso pač prinesli s seboj navdušenja za angleško gospodo, ampak sovraštvo. Tudi je našla boljševiška ideja silno ugodna tla in zato se širi to gibanje od severa proti jugu. Umevno je, da skušajo ruski boljševiški zadeti svojega največjega nasprotnika tam, kjer ga najbolj boli, t. j. v Indiji. Toda le deloma je boljševizem vzrok temu gibanju. Tu imamo nekaj podobnega kot v Egiptu. V krogih indijskega izobraženstva se je pojavilo stremljenje po popolni narodni osvoboditvi. Narodna zavest je prešinila cvet domačinov; ti nacionalci pa znajo uspešno izrabljati žalostno gospodarsko stanje svojih sobratov, prikazujoč jim Angleže kot njihove tlačitelje. Tako gre tudi tu roka v roki boljševiški navdahnjen proletarij z nacionalnim izobraženstvom.

Koncem l. 1921. je zavzelo to gibanje dokaj resne oblike. Indijski pesnik, pisatelj, politik itd. Gandhi, ki je danes ena izmed najpopularnejših osebnosti med svojim narodom je začel silovito propagando proti Angležem. Njegova propaganda obstoja v tem, da prepričuje ljudstvo, naj izvaja takozvano nesodelovanje. Bojkot proti vsemu, kar je angleškega. Bojkotirati je angleške trgovce, industrijske evropske izdelke in pridelke sploh. Istotako propoveduje, naj ne slušajo zakonov, naj se ne odzovejo nobenemu pozivu ne vabilu oblastev, skratka pasivna rezistenca povsod. Pri vsem tem pa noče Gandhi nič nasilij. Ljudstvo naj se pusti mirno zapirati, mučiti in ubijati. Uspeh te propagande se je pokazal zlasti ob prihodu angleškega princa Galleškega, ki ima postati indijski cesar. Ljudstvo je bojkotiralo vse slavnosti in se le težavo se je posrečilo angleškim slugom prirediti tuptam ponosrečen slovesen sprejem.

Toda ni ostalo le pri taki mirni manifestaciji. Poleg Gandhija delujejo tudi drugi navdušeni rodoljubi, ki niso tako ponizne nravi. To so teroristi, ki organizirajo demonstracije, napade na evropske tujece, trgovine itd.

Vsled tega je prišlo v mnogih velikih mestih do silno krvavih spopadov med vojaštvom in uporniki. Padlo je več tisoč ljudi do sedaj in ti boji niso še zaključeni. Galleški princ ne more pač biti vesel tega svojega krvavega pohoda. Posebej je omeniti, da so zlasti pristaši Islama tisti, ki propovedujejo in tudi pripravljajo nasilna dejanja. Vzled Irse je pokazal tudi tem pravo pot do svobode.

Dasi je to gibanje resno in bodo imeli Angleži z njim veliko skrbi in žrtev, vendar ni misli še na to, da bodo vrgli Indijo Angleže iz dežele. Prvič bi to ne bilo niti dobro za deželo, zakaj Angleži so prinesli vsaj v nekaterih ozirih mnogo dobrega. Urejene razmere, dvigavanje gotovih slojev iz prvotnega suženjskega stanja, ureditev uprave, kanalizacija, to so ugodnosti, ki bi po večini padle, če bi bili Angleži primorani iti iz Indije. Kaos in splo-

šna anarhija, ki bi nastali v tem slučaju, bi kaj kmalu omogočila vrnitev prejšnjim gospodarstvom. Toda na to ni treba niti od daleč misliti. Angleži so razpredli svojo mrežo tako na goste in spretno, da imajo v samih domačih vplivnih krogih največjo oporo.

Sicer pa so Angleži že v l. 1857. imeli opraviti z veliko splošno vstajo indijskih plemen. Takrat so bili domači princici in plemstvo, ki so vodili vstajo. Imeli so na razpolago svoje čete, ki so jih Angleži dopuščali poleg svojih maloštevilnih posadk. Toda vkljub temu so potlačili v kratkem upor, proglasili Indijo za podkraljestvo, a v l. 1876. cesarstvo.

Danes prihaja gibanje od spodaj, iz nizkih slojev z boljševiško tendenco, zato ne bo dobilo podpore od domačega vladajočega sloja, ki je vendar še silno močan in vpliven. Vsled tega je tudi to gibanje obsojeno sedaj v neuspeh. Nevarnost za Angleže bi obstojala le v slučaju, če bi bili zapleteni v kako veliko vojno, posebno če bi bila Rusija na strani njenih sovražnikov. Ruski pohod v London gre preko Indije. Morda je ravno to eden razlogov, da je Angleška že napol pripravljena priznati sovjetsko vlado. Tudi to nam pokaže bližnja bodočnost.

Kriza in sistem

V zdravstvenih rečeh je vsakemu človeku neposredno jaseh razloček med navadno boleznijo in epidemijo. Prva je nevarna in lahko usodna samo enemu, druga je nevarna za vso družbo ter se širi od osebe do osebe, od dežele do dežele. Tudi v gospodarskih nevarnostih je sličnih razloček. Zdej ko se veliko piše o »Eskomptni banki«, je treba takoj staviti glavno vprašanje: ali je to osamljen pojav, ali je znak epidemije? Ni nam treba na široko tega vprašanja razmotrivati. Vsakdo že ve, da je gospodarska kriza občen pojav ne le v Italiji, nego tudi drugod po svetu. Prvi vzrok iščemo vsi kajpada v svetovni vojni. Vojna je uničila velikansko količino gospodarskih vrednot: kmetijskih poslopij in obdelane zemlje, tovarov in mest, mostov in železnic, orodja, strojev, vozov, živine, zalog in trgovin. Vojni je sledilo revolucionarno vrenje v Nemčiji, Rusiji, Madžarski in temu slično razpoloženje komunističnih mas in belega terorja po vseh ostalih državah, med katerimi Italija ni zadnja. Tudi to revolucionarno vrenje in hotenje je prizadelo in še prizadeva veliko gnotno in tudi npravnstveno škodo. Vso storjeno škodo pa mora slednjč vzeti nase posamezni človek, bodisi da mu je požgana hiša, ali da njegov prihranjeni denar izgubi del svoje plačilne vrednosti, ali da v borznem polomu njegove delnice postanejo navaden papir. Ker se vsak brani priznati, da je nisko obsedel, skuša dozdaj njega obdržati svoje prejšnje »življenjsko stanje« s fiktivno bilanco, z novimi dolgovi, s špekulacijo. Vse to pa v splošnem nima stanovite vrednosti, prej ali slej pride polom. Tudi »Banca di Sconto« se je šele zdaj spomnila, da bi trebalo znižati režijske stroške, kakor faliran milijonar proda ekvipažo in se začne posluževati fikajerja. V kolikor je torej vojna povzročila sedanjo krizo v svetu, je edina pomoč, da vse fizične in juridične osebe »znižajo režijsko«. V gospodarski vedi ni drugega recepta.

Drugi globlji vzrok današnje krize pa je sistem liberalnega kapitalizma. To je duh večnega profita brez odgovarjajočih množic dela. Robert Mayer je za fizično naravo dokazal enakovrednost energij. Podoben zakon velja tudi v gospodarstvu, a vseučilški profesorji gospodarske vede imajo prevelik respekt pred starimi nazori, da bi tak zakon dognali in s poudarčkom objavili. Liberalna teorija ima n. pr. obrestovanje za posebno imenitno in blagodejno napravo. Kako je ta naprava sama v sebi gorostasna, sledi iz tega-le zgleda: če bi Ahasver pred 1900 leti naložil 1 kracer na 5% obresti, bi imel danes premoženje, ki bi se računilo v trilijonih in še naprej. To se pravi, on bi bil gospodar čez celo zemlo in vse človeštvo bi bilo en sam dolžnik. Ali bi mogel trditi Ahasver, da si je to z delom zaslužil? Pogledimo drugi zgled. Liberalni teoretičarji smatrajo državne dolge, obljacije in rente, za veliko dobroto in veliko gospodarsko vrednost. Pozabljajo pa, da rentirji zmerom bolj izesavjajo državi kri in mozeg in da državna vlada postaja čezdalje bolj gola eksekutiva raznih »upravnih svetov«, ki imajo moč delati vladne in državne krize, kajti brez njih država ne more naprej. Pa to je treba dokazovati in osvetljevati, dočim ve že preprosti kmet, da dolg ni nič prida.

Toda te konstatacije so v tem trenutku le bolj teoretičnega značaja. Za posebne italijanske razmere navedimo par konkretnih stvari, ki se tičejo finančne in obrtne krize. Prvo je trapasta vnanja politika, ki se preveč ravna po šolsko-patriotičnem sentimentalizmu in oči zapira pred realnostjo. Sem spada v Italiji običajna slavofojija, ki ne da priti do pametne ureditve jadranskega in srednjeevropskega vprašanja. A zastoj je klic razuma, kjer sedi na tronu slepo čustvo. Pogledimo na druga polja. V notranji politiki se vlada igra skrivalnicno in piše stilistične vaje v obliki odlokov in okrožnic. Policaj in orožnik sta le uradna priča in empiričen dokaz vladne odsotnosti. Parlamentarni voditelji študirajo novo krizo in se ponujajo za min. predsednike. Časopisje bridko vzdihuje po izgubljeni svobodi Črne gore. Državni proračun izkazuje večer primanjlikaj, davčna politika pa skrbno brska po drobnarijah, tako da nudi šaljivcem sijajno polje, davčnim organom pa dela sive

lase z vagonskimi pošiljatkami odredb in predpisov.

Zdej pa vzemimo na piko eno specialno stvar. V Avstriji in Nemčiji je imela poštna hranilnica dobro urejen čekovni promet. V Italiji ne moremo reči, da obstoji kerikatura te naprave, ker kerikatura bi morala biti duhovita; čekovni promet na italijanski pošti pa ni duhovita komedija, ampak prežalosten »testimonium paupertatis«. Pa ne da bi dejal, da italijanski genij ni zmožen potuhtati ene pametne metode, nikakor: ta čekovna uredba je le zato taka, ker dobra, točna in poceni — biti ne sme! Ne sme, ker država ni za korist malega človeka kakor pri barbarih, ampak za profit vladajočih bank; te pa nočejo tako hude konkurence, in vlada se njim naljubu odreka sijajni kupčiji.

Glede vsegačega in kratkoročnega državnega dolga je pred nedavnim v rimskem »Corriere d'Italia« pameten človek napisal sledeče misli: Država se boji držati v obtoku veliko množino papirnatega denarja, češ da se po tem razmerju sodi njegova vrednost. Vlada torej omejuje obtok bankovcev, pa s kakim nadomestilom? S tem, da dela zladne zadolžnice, katerih je že za preko 20 milijard. Te so slabše nego bankovci, ker se morajo obrestovati. Obenem se tako odteza narodnemu gospodarstvu potrebnj obtok, kar povzroča nevarne zapletitve ali krize. Če bi namesto tega vseečega in kratkoročnega dolga država izdala bankovce, bi se njena resnična bilanca nič ne poslabilala, pač pa bi se kolektivine, pristojbine in iz raznih davkov nabrala razmeroma večja svota, kar bi državnemu proračunu tudi pomagalo na trina tla. Kdor je to pisal, je sam pristavil, da se ne bo izvršilo. To je zadel. Kajti država mora biti dolžna, drugače bi postala vlada preveč muhasta in neposlušna... To bi šlo veledostojnim komendantom in kavalerierom prehuo na živce.

V Italiji imamo tri emisijske banke, papirnatega denarja pa, če se ne motim štiri tipe, lahko da še več. Poleg teh uradnih zavodov obstoji pa še deseterica privatnih tiskaren, ki v nebeskem miru nadomeščajo papirni obtok, ki ga vlada skrčuje. Vlada ki ima, tarna in v duhu absolutne svobodoljubnosti svari občinstvo pred ponarejenim denarjem, namesto da bi nepošteno tiskarje trdo pograbila za vrat. Ko bi v Italiji vladali barbari, bi imela vlada eno samo tiskarno za denar in en sam tip za laško liro in v slučaju velikih ponaredb bi se prvi tip vzel iz prometa in nadomestil z novim. Sreča da ni barbarov! Zdej so se privatne tiskarne že tako izpopolnile, da bo Bombaccijeva vlada lahko kar pri njih naročila nove rublje.

Gospodarska kriza je tedaj v naši Italiji dobro kombiniran sistem za obubožanje 40-milijonskega prebivalstva. Deluje zelo točno in temeljito. Bonomi že pripravljajo novo okrožnico, Giolitti leze iz luknje, meščanska vojna se nadaljuje, časopisje se joče za Črno goro, z galantnimi Madžari se sklepa bojna zveza, denar se tiska noct in dan in v kratkem se kriza »Eskomptne banke« proglasi za nacionalni praznik.

Ag.

Proti politiki nasilstva

Dunajska »Arbeiter - Zeitung« je prinesla te dni članek, v katerem je primerjal sedanji položaj v Rusiji s položajem Nemške Avstrije. In prišla je do zaključkov, s katerimi se mora strinjati vsak čustveni in politično razsodni človek.

Položaj v Rusiji slika »Arb. Zeitung« v kričeh barvah in na podlagi poročil profesorja Mühlensa, zdravniškega vodje nemške pomožne akcije v gladujočih krajih ob Volgi. Na tisoče jih umira dnevno vsled gladi in kužnih bolezni. Mestoma se gromadijo gore mrtvecev. Protokolarčno je ugotovljeni slučaj, ko so matere pojedle dele trupel svojih otrok, potem ko so dolgo živele od kruha, napravljeneja iz drevesne skorje, trave in zeloda. Pomoč prihaja navadno nepozno. Vsa poročila o gladi v Rusiji iz prejšnjih časov se ne dajo niti primerjati s to sliko grozot.

Vse to se more le deloma pripisovati slabi letini, kajti prav slabo letino so imeli le v nekaterih delih Rusije. V Rusiji je še dovolj žita, toda občila so v tako slabem stanju, da je prevažanje onemogočeno. In noben teror ne more izsiliti od kmeta žita, ki ga je poskril. Vrednost sovjetskega rublja je tako padla, da kmet noče dati svojega žita za te tunje papirja.

Ker ni sovjetska vlada sposobna, da bi premagala to katastrofo, kliče po pomoči iz inozemstva. In to inozemstvo tudi pošilja pomoč. Ali ta more rešiti le tisoče, dočim umirajo — milijoni.

Vsa politika sovjetske vlade je usmerjena sedaj na to, da bi dobila inozemske kredite. Vzpostavila je svobodno trgovino, banke, občanske pravice in državljanski pravni red. Odrekla je celo delavcem pravico do stavke. Vse to, da bi se država zdela inozemskim kapitalistom bolj sposobna za kredit. Brez pomoči inozemskega kapitala ne more sovjetska vlada zatrei strašnega gladi.

Ta ruska žaloigra — nadaljuje »Arbeiter Zeitung« — bodi resno svarilo tudi Nemški Avstriji! Skozi tri leta so tu slavili ruski zgled. Ker pa je ruska metoda tako grozovito končala, ne gorjovijo avstrijski komunisti nič več o Rusiji. Ali more res nasilno zavojevanje proletarske diktature samo olajšati bedo? Katastrofa ob Volgi daja strašen odgovor na to. Če se je tako zgodilo z veliko agrarno Rusijo, kako bi bilo še le z industrijsko državo, ki je navezana na dovažanje žita in premožja? Prišlo bi do državljanske vojne s kmeti in pretrgale bi se vezi z drugimi državami, od katerih je ta država odvisna.

Res je, da beda v Nemški Avstriji ni tako

velika kakor v Rusiji. Ali če bo krona tako padala kakor je ruski rubelj, potem ne bo mogla Nemška Avstrija nič več uvažati iz inozemstva. Gladovali bi, kakor gladujejo ob Volgi.

»Arbeiter - Zeitung« zaključuje: Nesmotno besneče nasilje ne more odpraviti gospodarskih zakonov, ne more preprečiti gospodarske katastrofe, marveč more to le smoteno delo, tudi če zahteva včasih žrtev. Treba je reda v državnem gospodarstvu!

Iz teh izvajanj v dunajskem socialno-demokratskem listu bi se mogli morda kaj naučiti tudi italijanski državnik. Kakor ne more nasilje odpraviti gospodarskih zakonov in gospodarsko bedo, istotako tudi politično in narodno nasilje ne more ublažiti politične bede, političnih in narodnih bojev, in odpraviti pravic državljanov, ki jim gre do na podlagi zakonov! Politično nasilje more dovesti le do politične katastrofe! Kajti, kakor gladujoči Rus zahteva telesnega kruha, tako zahteva državljan svoje politične in etične pravice. Ali se ne zdi italijanskim državnikom, da je bilo v teh naših krajih doslej več nego preveč političnega in narodnega nasilja?! Ne nasilje, ampak edino le modra pravica more ozdraviti politično bedo in pridobiti državljane, da bodo vse svoje materijalne in duševne sile dajali državi na razpolago. Le zadovoljnost državljanov je trdna podlaga držav!

„Volitve“ v Istri

Občinske volitve v Motovunu, Višnjano in Vižinadi. Naša občina je bila razdeljena v tri frakcije. Prvo je tvorilo mestec Motovun z občinama Kaldir in Brkač s 672 volilci in z voliščem v Motovunu. Drugo frakcijo so tvorile podobčine Karolja, Novaki in Montril s 654 volilci in z voliščem v Karolji. Tretjo sekcijo so tvorile podobčine Rakotole, Sovinjanščina in Zamask z blizu 350 volilci. Volišče te frakcije je bilo v Motovunu.

Kriviča se je zgodila našemu narodu s tem, da je bilo prvi frakciji določenih 14 zastopnikov, našima dvema frakcijama pa samo 6 zastopnikov. 672 volilcev, pretevnih Italijanov je volilo torej 14 zastopnikov, a 1000 naših pa samo 6! Kriviča je bila tudi v tem, da sta se temu mestecu priključili podobčini Kaldir in Brdač, in da je 3. frakcija — Rakotole, Sovinjanščina in Zamask — morala voliti v mestecu Motovunu.

Te privice je pokazal tudi izid volitev. 457 volilcev prve frakcije je izvolilo 14 zastopnikov, druga s 413 glasovi je izvolila samo tri zastopnike, vse tri naše. Tretja frakcija je s 165 volilci (od 350) tudi tri naše zastopnike. In to v sovražnem mestecu Motovunu. Neresnično je bilo torej sporočilo v »Piccolu«, da je »Alleanza« sijajno in popolnoma zmagala. Izid od 14 zastopnikov, dodeljenih l. frakciji, je dobila »Alleanza« samo 11, dočim je 3 zastopnike morala prepustiti manjšini (Kaldir in Brkač).

Občina Višnjaj je bila razdeljena na 2 frakciji. Prvo je tvorilo mestec Višnjaj z okolico in podobčino Bačve s 700 volilci in voliščem v Višnjaju; drugo pa podobčini Sv. Ivan in Sv. Vital s 700 volilci in z voliščem v Višnjaju. Zopet krivična na škodo našega naroda, ki je v tem, da je bilo prvi sekciji dodeljenih 14 zastopnikov, drugi z istim številom volilcev pa samo 6. Točni izid nam ni še znan. Vemo samo to, da je 90% volilcev iz Sv. Vitala in Sv. Ivana udeležilo volitev. Župan Močibob si je tudi v teh dveh čisto hrvatskih občinah prizadeval, da bi sestavil odpadniško listo. Sestavil jo je, toda dobila je le 50 glasov. Torej ni dosegla niti manjšine, dočim je naša lista popolnoma zmagala z ogromno večino. Tudi tu je izid volitev maščeval krivico, kajti v drugi frakciji je bila naša šestorica izvoljena z večjim številom glasov nego v prvi frakciji njihova šestinjstorica. Opozarjamo, da sta bila v prvi frakciji izvoljena naša narodnjaka Radoš in Žiković.

Občina Vižinada je bila razdeljena v dve frakciji. Prvo je tvorila Vižinada z okolico, drugo Kaštelir in Sv. Nedelja — volišče Labinci. Za zmago so se borili socialisti in fašisti. V prvi frakciji so dobili večino socialisti, 12 zastopnikov, manjšino fašisti. V drugi so dobili fašisti 6 zastopnikov, a naša manjšina dva naša. V obeh frakcijah je naša stranka — da-si se nahaja v težkih razmerah terorja — nastopila z lastno glasovnico. V Vižinadi je dobila 44 glasov, v Labincih pa 80. Ker našim ni mesta ne med fašisti, ne med socialisti, so šli rodoljubno v volilno borbo z lastno listo.

Dnevne vesti

Slovenska kri v »italijanskih« žilah! Povodom občinskih volitev v Zadru je bilo v italijanskem taboru zelo živahno. Razvnel se je boj med stari liberalci na eni in združenimi fašisti in nacionalisti na drugi strani. Večino so dobili stari liberalci, manjšino fašisti in nacionalisti. Pregledali smo imena izvoljenec in prišli smo do znamenite ugotovitve, ki nam daja podlago za zanimivo interpelacijo na naslov prijatelja »Piccola«, ki v zadnjih tih sika svoj strup na vse, kar je slovenskega izvora. Svojmo torej! Med imeni 24 izvoljenih tarh liberalcev so tudi ta-le: Kreklič, Alačević, Barič, Devetak, Domijakusič, Ilič, Marusič, Mestrovic, Strmič, Jelenkovič, zopet Marusič, Matesič, Stipečević, Vodička. Med izvoljenimi fašistovski manjšine sta: Dražević in Vrbani. Imena republikanski kandidator listi ne navajajo. Ne vemo torej, koliko »ičev« je bilo med njimi. Vprašamo sedaj »Piccola«: kaj misli, kakega pokolenja utegne biti možje, ki nosijo imena takega zvoka?! Nam se dozdeva, da zvok teh imen ne kaže na italijansko pokolenje! Zanimivo pa je, da v »Piccolovem« taboru zasranjuje vse, kar je slovenskega pokolenja, kadar hočjo namreč

naše rojstvo kazati v grdi luči; sicer pa jemlje celo med svoje kandidate in zaupnike ljudi, ki so slovenskega pokolenja! Naravno je to in ne more biti drugače. Italijanstvo Dalmacije se je rekrutiralo po ogromni večini iz slovenske krvi. To italijanstvo ni samoniklo, ampak je le produkt procesa poitalijančevanja — jezikovnega in duševnega. Naša kri je plodila italijanski nivoj. Od tod tisti Krekiči, Bariči, Devetaki, Meštoviči itd., itd.! Človek slovenskega pokolenja vendar ne more biti tak izvržek človeštva, da bi se ga moral kulturen italijanski človek le z rokavico dotikati, ko pa ima mesto celo v taki odlični družbi italijanskih kandidatov! Kaj pravi "Piccolo": so-li gori navedena imena znaki italijanskega, ali slovenskega pokolenja? Pričakujemo odgovora.

Zakaj so aretirali Ivana Starega? Ze več mesecev se potikajo organi reda in miru okoli hiše Ivana Starega v Puli, voditelja tamošnjih Hrvatov. Povprašujejo, kje se nahaja, kdaj prihaja v Pulo in kdaj odhaja, kaj dela in s čim se bavi. Vendar pa to ne direktno prijem, ampak pri sosedih ali poznanjih. Zadnjih 15 dni se je vršilo to povpraševanje bolj pogostoma, v tednu pred volitvami pa dnevno. V sredo, 18. t. m. okoli 18. ure zvečer se je prikazal brigadir orožnikov iz ulice Dignano in je izpravečeno Starega: "dove si trova il signor Stari, perché abbiamo il mandato di cattura?" Odgovorila je, da ne ve. Na to je brigadir odšel, ne da bi kaj rekel. V noči od srede na četrtek je "nekdo" položil nekoliko bomb in drugega v Via Flaccio, a posledica tega je bila, da so aretirali pet komunistov z Mikulčićem na čelu. V četrtek dne 19. t. m. sta prišla dva policijska agenta ter sta Starega odvleda na kvartiro. Okoli poludne je prišel Josip Stari vprašati, kaj je z njegovim bratom? Dobil je odgovor: "Ostanite tudi na razpolaganje!" Sedaj pa prihaja najlepše. Pojavil se je v sobi brigadir z dvema orožnikoma iz ulice Dignano. Ker je Starega menda smatral za kakega agenta, ga je vprašal: "E stato arrestato per propaganda jugoslava certo Stari?" Ko je videl, da govori z iskanim političnim "delinkventom", ga je bilo sram in je odšel. — Okoli 19. ure je slednji začelo zasliševanje, ki pa je bilo kratko. Vprašali so ga, ali pozna gori omenjenega Mikulčića. Na odgovor "ne" je bilo zasliševanje končano, oziroma, so Starega zaprli in je ostal v zaporu 7 dni v družbi z bratom in z drugo šestorico! Po vsem tem je očitno dokazano, da vsa ta komedija ni bila nič drugega, nego navadna izmišljotina, oziroma preteza, da so odstranili nekoliko političnih nasprotnikov, ki bi bili lahko napoti njihovi "poštenji" politični borbi v tem grmu je bil zajec — aretacije gosp. Starega!

Nekaj značilnega za komuniste. Narodna stranka v Dekaniji je kandidirala tamošnjega učitelja, ki je bil seveda tudi izvoljen. In zgodilo se je nekaj značilnega. Izmed vseh volilcev vseh treh sekcij je protestiral proti tej izvolitvi edino le tamošnji komunistični voditelj! Kako je ta korak v skladu z uradnim političnim, pričemo v "Delu" pred volitvami na naslov volilnih komisij, naj v vseh slučajih potrdi izvolitve? Telega res ne moremo razumeti. Ali se komunisti po deželi nečesto pokoriti navodilom vodstva, ali pa gleda iz omejenega protesta zveza med dekanski komunisti in vladol Potentakem protest ni vedel za komuniste, ampak za — kompanjon! Radovedni smo, kako bo "Delo" opravilo ta čudni protest!

Iz Skednja! Za našo dečo. Povsod se zbira in združuje naš narod, da pozabi vsakdanje skrbi, ki ga mučijo, da umili trpljenje in olajša bodo ubožni in pozabljeni deci. Te ubožni in pozabljeni deci je treba pomoči, da ne izgazi v slabo družbo. Ta deca išče kruha, išče toliko časa, dokler ga ne dobi in podaja se tja, kjer ga najde. Da ne izgubimo po nemarnem naše deče, naših naslednikov, združimo se in olajšamo ji budo in privedemo jo na pravo pot. Matere in dekleta! Če vam je na srcu usoda naše in vaše mladine, pohitite na sestanke, ki se vrši danes na Svečnico ob 4. uri pop. v Skednju in gledališki dvorani "Gosp. društva". Ničče naj ne manjka! — Budilni odbor. Davek od psov. Tukajšnji občinski urad javlja: Vsi tisti, ki imajo pse, se pozivajo, naj plačajo občinski blagajni brez drugega naloga predpisani davek od psov najkasneje do 15. februarja t. l. in sicer vnaprej za celo leto. Le tako se bodo prizadeti izognili posledicam, ki jih predvidevajo tozadnji predpisi. Obenem se opozarjajo vsi prizadeti, da se bodo vsi psi, ki ne bodo imeli znamke za leto 1922., kratkoma polovili. Ako se že izdane znamke izgubijo, se ne bodo mogli izdati duplikati. Gospodarji in oskrbniki hiš, ki se še niso odzvali pozivu od 9. januarja t. l. glede naznanitve psov, naj to storijo do 15. t. m., ker jih bodo sicer zadele kazni, ki jih predvidevajo predpisi. Naglasa se, da je treba predložiti naznanilo polo tudi v slučaju, da v dotični hiši ni nobenega psa.

Tržaško kolosarsko društvo "Balkan" priredi dne 12. t. m. gledališko predstavo "Tri sestre in snubač". Sodeluje društvo "Prosveta" pri sv. Jakobu. Začetek ob 4. uri pop. Družinska zabava, na kateri se bodo razdelile nagrade tekmovalcem od dne 9. oktobra 1921. se prične ob 8. uri zvečer z jako bogatim programom. Sodelovala bodo razna pevška društva.

Izvoz riža. Finančno ravnateljstvo naznanja: Davčni uradi so pooblašteni, da dovolijo brez

pridržkov in posebnih izvoznih izvoz riža nove žetve.

Prizivno sodišče potrdilo obsodbo Crivici-De Santa. Kakor smo svoj čas poročali, sta branitelja v znanem procesu na tukajšnjem porotnem sodišču proti Adi Crivici in Ercoleu De Santa vložila priziv, katerega pa je višje deželno sodišče zavrnilo in potrdilo prvotno obsodbo. Tako bosta morala obsojenca pretrpeti vso kazen.

Učiteljsko društvo za Trst in okolico sklicuje za v soboto dne 4. t. m. odborovo sejo. Predsednik.

Odvada! Danes, dne 2. februarja se vrši redna krožkova seja točno ob 20 v navadnih prostorih. Naj ne izostane nihče! — Tajnik.

Občni zbori podružnic Kmetijske zadruge v Trstu. V nedeljo dne 5. februarja se bodo vršili občni zbori sledenjih podružnic Kmetijske zadruge: Boljunc ob 9. uri v prostorih gostilne Sancier, v Dolini ob 2. uri v gostilni Sancier, v Sempolaju ob 11. uri dopoldne s predavanjem v prostorih gosp. Kosmina, v Saležu ob 2. uri popoldne s predavanjem, v Lokih ob 11. uri v gostilni gosp. Severja, v Črncem kalu ob 5. uri v gostilni g. A. Sameca, v Gropadi ob 9. uri v prostorih pri g. Zupanu na Optinah, popoldne v prostorih družvene gostilne. Poleg navedenih se bodo vršili občni zbori tudi v Stjaku, Avberju, Stjanju in Materiji.

Glasbena Matica. Jutri v petek ob 20. uri odborova seja.

Slov. akad. fer. dr. "Balkan". Danes redni sestanek.

Iz tržaškega življenja

Zaplenjene steklenice z likerjem. Kakor znanu, je bila v noči od 23. na 24. januarja izvršena tatvina v žganjarni Henrika Delanica v ulici Caprin. V omenjeni žganjarni je bilo ukradenih 45 steklenic likerja. O tatvini je bila obveščena policija, ki je začela s takojšnjimi preiskavami. Dne 24. pr. m. se je nahajal nekaj policijskih agentov v kavarni "Reclame", ki je last Frana Manserja. Tedaj so ugledali dva gosta, ki sta bila ravno kar prodala drugemu gostu, in sicer pleskarju Henriku Glorjanju, stanujočemu v ulici del'Olmo št. 2, 27 steklenic likerja za 140 lir. Navzoči policijski agenti so držali pleskarja pod očmi, da bodo videli, kaj bo napravil s kupljenimi steklenicami. Kupec je delj časa premišljeval, kam naj bi spravil steklenice. Končno je ponudil blago lastniku kavarne. Ta mu je odšel za 24 steklenic 200 lir. (Pleskar je obdržal zase 3 steklenice). Ko je bila kupčija sklenjena, so stopili pred pleskarja policijski agenti, ga aretirali in mu zaplenili omenjene tri steklenice. Tudi lastniku kavarne so zaplenili kupljene steklenice, ki so se pozneje vrnilo žganjarnju Delaniciu, kateremu so bile ukradene.

Izgubljen denar. Neka gospodična je izgubila večerj listino s 60 lirami in ogledalcem Pošten najditelj je naprosil, da izroči listino z vsebino na glavni policiji v ul. XXX oktobra. Zaplenjena kokaina. Dvema policijskima agentoma je prišlo večerjaj zjutraj na uho, da se nahaja v hotelu "Central" neki Oger, in sicer Csabauji Kolman iz Papasa na Ogrskem, ki trguje z znanimstrupom — kokaino. Omenjena policijska agenta sta se podala v hotel "Central", in sicer, kakor jima je bilo naročeno, v sobo št. 56. Tam sta našla sobanico trgovca s kokaino. Preiskala sta mu sobnico in zaplenila nad pol kilograma kokaina. Trgovec počiva sedaj v zaporu Coroneo.

Vesti z Goriškega

Dutovlje. Občinske volitve so končale. Volilna furija je ponehala, stranke so menda popolnoma izginitve in ljudje so si spet sosedje in prijatelji kot prej. Pozabljeni so vsi spori in volilni agentje so se menda tudi odpočili od napornega dela. Zato pa je treba sedaj začeti z delom. Pokazite, da hočete porabiti vse svoje moči v korist občine in njenih prebivalcev. Združeni nastopajte, ako hočete napraviti svojo dolžnost in priti do kakih uspehov! Posebno pa polagamo na srce občinskim predstojnikom, da se strnejo v vrste in da s svojimi svežimi močmi okrepijo župansko zvezo, da bo na kompetentnih mestih izdatno zastopala naše interese in potrebe.

Tovarišice na potu. Neka Ivana Kobal iz Sempasa se je mudila v Gorici s svojim vozom in konjem, da nakupi nekaj stvari za domačo trgovino. Ko se je vračala domov, sta jo dobili med Ozeljanom in Oskom dve ženski, ki sta jo prosili, naj ju vzame na voz, kar je tudi storila in imela tako zgovorno žensko družbo do Sempasa, kjer sta neznanji izstopili in se z zahvalo poslovili. Tu pa je Kobal zapazila, da ji manjka na vozu več stvari v vrednosti 700 lir. Šla je k orožnikom, ki so izsledili v Ozeljanu neko Toplikar Jozefo, ki je res imela v hiši ukradene predmete, dasi je sploščka dejanje trdovratno tajila. Zdjaj se bo morala zagovarjati radi predolgih prstov.

Nočni strah. Blizu Števerjana je nekdo hotel vstrašiti svoje sosedo na ta način, da je začel naenkrat po noči streljati in je oddal 15 strelcov v noč. Ta šala pa ni ostala brez pe-

sledic. Saljivca so iztaknili in se imenuje Jožef Markočič, vzeli so mu puško in ga naznanili. Nesreča v Mošji. Kot poročajo iz Moše, se je zgodila tam nenavadna nesreča; neki vlak je povozil dve ženski, ki sta ravno hoteli iti čez železniški prehod. Podrobnosti še niso znane in se ne ve, kdo je kriv te grozne nesreče.

Ukraden vol. V Števerjanu so udri neznanji volovi v hlev nekoga Ivana Pisk in ukradli lada, ki je vreden 5000 lir. Vse iskanje za storilce je ostalo do zdaj brez uspeha.

Nesreča z granato. Dne 23. t. m. se je zgodila zopet huda nesreča z granato, ki so jih še polni naši hribi in naša polja. Ta dan sta namreč dva brata, 11 letni Gabriel in 17 letni Ivan Kristančič, zakurila ogenj pri Spacapanovih (pod Fajtovim hribom) in se igrala. Ko sta prinesla svojemu očetu kosilo, sta se zopet grela. Pod ognjem pa je bila zakopana granata, ki se je naenkrat, ko bi bil kdo najmanj mislil, razlečala, ubila in raztrgala enega takoj, drugega pa je tako hudo ranila, da je kmalu potem umrl. Njun oče je ostal neposkodovan, dasi je bil zelo blizu. Tako niso naši ljudje niti zdaj, ko je preteklo že precej časa po vojni, nikoli varni svojega življenja.

Iz Vrtojbe nam poročajo, da so izvolili novega župana v osebi Ignacija Soban. To je eden najmlajših županov v gorški okolici. V Kanalu pa so izvolili za župana zelo agilnega 26 letnega mladenčica Kristijana Baudaža. Upamo za trdno, da se bodo te mlade moči na tako važnem mestu izkazale vredne zaupanja ljudstva.

Iz Senožeč. Izobraževalno društvo v Senožečah ponovi na splošno željo občinstva dne 5. februarja v dvorani Kat. izobraževalnega društva gledališko predstavo "Razvalina življenja", drama v 3 dejanjih, spisal F. Finžgar. Začetek ob 3. popol. Po predstavi ples v restavraciji Mlakar. Pri predstavi in plesu bo sviral orkester sežanske "Kraške vile".

Iz Tolmina. Prva seja obč. sveta, ki se je vršila danes po tolikem času, je bila povsem mirna in je na vse navzoče uplivala jako blagodejno. Mi domačini, ki smo bili do sedaj vajeni imeti nad seboj nekoga, ki se nam je zdaj nedostopen, smo čutili v sebi nekaj, kar se ne da z lahkoto opisati; bil je to menda občutek prepoveda.

Gospod izvanredni komisar A. Martinacci je otvoril sejo, pozdravil vse navzoče novoizvoljene starešine, in v svojem jako občirnem govoru podal krasno sliko svojega 30mesečnega delovanja; poplačal je ves dolg, priboril občini precejšnje kapitalne, zgradil občino novo poslopje, otroški vrtec, mnogo se je zanimal za vodovod in skrbel za javen blagor vseh občanov. Zahvaljuje se za strogo disciplino, katero je opazal med volilci, ki so tako skupo in v sporazumno nastopili. Torej ni bilo treba oborožene sile!

Povedal je še mnogo mnogo in nas gorjane hvalil, tako da res ne vemo, ali in kako to hvalo zaslužimo. Kar se tiče nas, mu je gospod novoizvoljeni župan Oskar Gabrček v lepih in njako primernih besedah povedal, da smo mu za vse, kar nam je dobrega storil, iz srca hvaležni.

Gospod civilni komisar Giordano je pozdravil našega mladega župana in vse druge starešine jako prisrčno v imenu vlade in omenjal v svojem govoru, kako lepo prihodnost ima Tolmina, ker je po svoji naravi legi kakor ustvarjen, da nudi krepiča in raznih razvedril mešancom-letoviščarjem, seveda bo treba še mnogo dela in vztrajnosti.

Z vsvo pravico sta pohvalila oba župana in tudi gospod civilni komisar gospoda Rudolfa Polentiča, dolgoletnega našega občinskega tajnika. Ako kdo zasluži pohvalo, jo zasluži v prvi vrsti on, ker mi vsi dobro vemo koliko so naši kraji pretrepali, kako je moral vsak posameznik skrivati svoje imetje, — in vendar je gospod Polentič rešil vse spise in druge važne občinske dokumente.

Sedaj imamo torej stare spise in novega župana, imamo novo občinsko hišo nove postave in novo starešinstvo. Upamo da bo zavladal v občini mir in red, tako da bomo mi Gorjani imeli redno življenje, potem bomo lahko vsak dan klicali novemu starešinstvu: "Bog vas živi!"

Vesti iz Istre

Občinske volitve v Dekaniji. Pri naših obč. volitvah sta nastopili dve stranki: narodna in komunistična. Prva je dobila večino, druga manjšino. Udeležba pri teh volitvah je bila precejšnja. Od vseh v vpostve prihajajočih volilcev je volilo skoraj 70 odstotkov. Narodna lista je dosegla 689 glasov, komunistična pa 446 glasov.

Marsikomu se bo čudno zdelo, da šteje komunistična stranka pri nas toliko glasov; toda vedeti je treba, da mnogi, ki so prošlo nedeljo oddali svoj glas za komuniste, niso radege se oddalec komunisti, ampak vse kaj drugega. Da pa postane vsakemu jasen ta zagoreten pojav, treba je malo pojasniti.

Glavne volilne priprave so se vršile na naši strani 14 dni pred volitvami in sicer na način, ki nam je v današnjih razmerah dopuščen; pri komunistih so bile te priprave bolj široko zasnovane; njim je pač že dovoljeno marsikaj, kar nam še ni.

Največje težkote so se porodile pri sestavi liste: preveč kandidatov je bilo za 16 mest, ki so mogla priti v poštev. Gotovo pa je, da so se imeli ukvarjati s takimi in podobnimi računskimi nalogami vsi volilni odbori širom Julijske Krajine. Naš volilni odbor je rešil to

nalogo na sledeči način: najprej je določil vsaki davčni občini svojega zastopnika in s tem je bilo izpolnjenih 10 mest; ostalih 6 mest se je pa razdelilo na toliko oseb, ne glede na davčne občine. Upoštevala sta se pri tem le zmožnost in narodna odločnost dotičnikov. Kljub tej razdelitvi, ki je bila v danih okoliščinah edino umestna, je vendarle marsikdo, ki valje svoji vroči želji in raznim naporom ni prišel v listo, takoj začel na lastno pest sestavljati nove liste ter skakati s svojim prepričanjem zdej na desno, zdej na levo. Veliko zmešnjavo je pozročalo zadnje dni tudi strahilo v obliki vladne stranke po sežanskem vzorcu. Vstvarjali so jo tuk. mimogrede-Italijani, na čelu jim izredni obč. komisar, v družici z domačimi nezavedneži in nekaterimi drugi "avejliaki", ki so hoteli po vsaki ceni in na katerosivožebiti listo.

Ta nova stranka pa je ostala le strahilo; ni imela dovolj moči, da bi se udeležila. Pač pa je zato ošinih žarek vladne milosti komunistično stranko, ki je za ta dan nadela lepo praznično ime: kmetško-delavska stranka! In vsi ti glasovi, ki so bili namenjeni novi stranki, so se stekli vanjo.

Da je temu res bilo tako, svedočijo naslednji dokazi:

1. V tednu pred volitvami sta prinesla "Era Nuova" in "Piccolo" vsak nekaj besed o sklepanem kompromisu med "tistimi vrlemi deželjani" in Italijani.

2. Komunistično kandidatno listo, ki je vsebovala nekaj po večini dozevskih pogreškov, je — iz голе prijaznosti seveda — popravil sam izredni obč. komisar.

3. Tuk. komunistični voditelj se je na dan volitev v navzočnosti varnostnih organov tako nesramno vedel napram članom volilne komisije, da bi si vsak drugi nekomunist, ako bi napravil desetino tega, gotovo zapomnil za precejšen del svojega življenja.

Toda, vse to in še drugo beganje med našimi ljudmi po izvestnih osebah ni doneslo "komunistom" že gotove zmage; izvojevali so si le manjšino, ki bi jo pa lahko imeli tudi brez nikakih zvez.

Da je zmagala narodna stranka, gre v prvi vrsti zaslug našim zavednim volilcem, ki so zopet enkrat pokazali svojo politično zrelost s tem, da so se odzvali v velikem številu in da so enodušno, ukjub beganju od izvestnih strani, oddali svoj glas za celotno našo listo.

Posebno lepo sta se izkazali dekanska in loška sekcija. Pri prvi so volile davčne občine Dekani, Rozar in Tinjan, pri drugi pa Črnikal, Loka, Podpeč, Zazid in Hrastovlje. V obeh teh sekcijah sta bila oddana za našo listo brez nikakega cepčenja 602 glasa, komunisti et Comp. pa so dobili le 217 glasov. Vsa čast takim zavednim in discipliniranim volilcem!

Temna senca pada le na sv. Antonsko sekcijo (davčni občini Sv. Anton in Kubed), kjer je dobila narodna lista le 87 glasov, komunistična pa 229. In še dva naša glasova (edina v vsi občini!) sta bila "divjaška".

Te temne sence smo pa krivi ponajveč sami. Pri sv. Antonu, kakor tudi v Kubedu ni vse v redu; tu in tam se preveč rado le govori, a premalo dela. V bodoče bo treba voz okreniti.

Vesti z Notranjskega

Iz Postojne. — Občinske volitve. Široko se je razkorakoval znani Nekdo v "Il Piccolo" z dne 24. m. m., oznanjujoč strmečemu svetu: Postojna, trdnjava slovenske iredente je padla, zmagal je italijansko-slovenski blok, kandidat poslanec Lavrenčič je zmel v prah in pepel, ker ni zmagal niti v manjšinski skupini.

Politični solarčnik ali se vam še niso odprle zamrežene oči? Ali še sedaj niste prišli do prepričanja, da je bil navidezni razdor slovenske narodne stranke le umetno uprizorjen, le politična šahova poteza, uprizorjena edino v ta namen, da se ohrani neomajana narodna zavest našega ljudstva, da ostane Postojna še nadalje nepremagljiva obmejna trdnjava slovenske narodnosti.

Od volilcev okroglo 1000 vpisanih je bilo odtotnih najmanj 100. Ostane torej v občini prisotnih 900. Od teh je prišlo na volišče 711, torej 80%. Kandidatje skupni obema listama so dobili povprečno 680 glasov. Lista, katero so podpirali Italijani 450 in lista "Narodnih Jugoslovenov Lipa" 267 glasov.

Skušnje prejšnjih volitev nas uče, da ni dosegla udeležba nikdar čez 50% in ako računamo s tem dejstvom, bi prišlo na volišče le 450 volilcev in ker bi bili primorani deliti to število v 2 skupini v dosego vseh kandidatov, se je pokazala nevarnost, da bi italijanska skupina utegnila doseči kak uspeh, če že ne v večini, vsaj pa v manjšini. In to je bil edini povod, da smo uprizorili umetni razdor naše narodne slovenske stranke, da smo porabili vsa sredstva, da ta razdor razpalimo in tako

vse volilce primoremo, da pridejo na volišče in odvrnejo pretečo nam nevarnost. In to našo šahovo potezo je moral uganiti vodja nasprtnne stranke, ki je vse naše delovanje zasledoval s paznim očesom in se šele zadnji večer pred volitvami odločil, da bo podpiral listo, katera je nosila ime gerenta Dovgana, mesto da nastopi samostojno, ker je bil sprevidel, da bi sicer sramotno pogorel.

Soobčanil Vsi smo uverjeni, da je vsak volilec s svojim srcem, da se nikdo ni odtujil svojemu narodnemu prepričanju, da bo ta volitev spametovala one maloštevilne omahljivce in jih zopet pripeljala na pravo pot. In če pogledamo imena izvoljenih odbornikov, ne najdemo nikogar, ki bi ne bil narodnega, treznega in spravljivega mišljenja, nobenega omahljivca. Vidimo same trezne in prevdarne može, — kakor bi boljnih ne mogel noben sporazum postaviti —, ki bodo gledali na to, da živimo s svojimi sosedrjavci tuje narodnosti v miru in sloji, ki bodo spoštovali zakone, in ki bodo skrbeli, da se tudi nam reže kruh od istega hleba in da se spoštuje naša narodnost v vsakem oziru. Volitve so dokazale, da je ni sile, ki bi zamogla potopiti našo narodno zavest, ne v žlici vode, ne v vodi vesoljnega morja.

Navidezni razdor ne izhaja iz nas samih, izhaja od sejalca ljulike, ki nas hoče udnjati, da bi nas razdvajal.

Postojna pa je bila in ostane svetla obmejna postojanka slovenske narodnosti, starodavna Lipa, ki stoji v najbujnejšem cvetju in zelenju, in ki bo kljubovala nečistim namenom vseh importiranih političnih politikantov in ki se ne da omajati po nobenem še tako "močnem" srestvju.

Pr. ur.: Ta dopis smo dobili pred "izjavo" novega postojanskega obč. sveta, objavljeno na prvi strani.

Rnjiveznost in umetnost

Novi Rod, list za mladino, št. 1. II. letnika Izhaja v zvezkih po enkrat na mesec ter stane na leto 12 l. za pol leta 6 l. za četr let 3 l. Posamezne številke so po 1 l. Izdaja "Zveza jugoslovenskih učiteljskih društev v Trstu". Odgovorni urednik: Josip Ribičič, Tiska tiskarna "Edinost" v Trstu.

V novi prav gosposki opremi se nam je predstavil letos ta list, ki je v čast naši književnosti srečno prestal prvo leto preizkušnje. Nova pomembna naslovna slika, nove vinjete, nove skrbno izbrane črke vse to ga napravlja že po zunanosti zelo prikupnega. Tudi papir je prav dober, sploh se vidi, da ni uprava štedila ne s stroški, ne s trudom, da je pripravila našim otrokom in vsem ljubiteljem in vzgojiteljem mladine tako prijetno presenečenje.

V uvodu na prvi strani pravi uredništvo: "Ko je stopil 'Novi Rod' pred letom dni na pot, mu je skrbr drugovala. A naše navdušenje mu je podalo roko in temna družica je zaostala daleč zadaj na gladki poti. Ob koncu prvega leta pa se je prikazala zopet, kajti število zvestih se je krčilo in navdušenje je pojemaleo.

In tak — s skrbjo ob strani — stopa 'Novi Rod' v drugo leto.

Potrudimo se vsi, da mu bo pot gladka, podpirajmo ga, pridobivajmo mu prijateljev, da bo lahko vršil svojo nalogo; zakaj le močnemu je dano stopati v prvih vrstah mladine za praporjem, ki gre novim velikim zarjam naproti.

In tako bodi srečno to novo leto vsem, ki smo ene družine v teh težkih dneh.

Vsebinska prvega zvezka je kaj pestra. Dasi bomo še-le na koncu letnika zamogli zadostno in popolno oceniti celotno delo enega leta, vendar pa nam že vsebinska prvega zvezka jamči za uspeh.

Vsebinsko je list razdeljen v tri ločene dele: v leposlovno-umetniški, poučno-zabavni in v predal otroških izdelkov. Platnice pa so namenjene ugankam in drugemu takemu družbu.

Leposlovni del obsega deset sestavkov, med temi štiri pesmi in šest spisov v prozi vse zelo skrbno izbrano. Osem naših najboljših mladinskih priznanih pisateljev tu in onstran meje je zastopanih v prvi številki. Ni moj namen spuščati se sedaj v posebno oceno posameznih sestavkov, toda širokovo daljšo črtico "Divja raca" moram pohvalno omeniti, ker je to izvirno delo resne oblike in vsebine. Je to primer, kako se da pisati za mladino, kot bi govoril odraslim. Mladinski pisatelj se dade le preradi zavesti, da pišejo preveč otroške stvari, ki postanejo lahko otročje. Med otroškimi in otročjim na mora zlasti mladinski pisatelj dobro razločevati. S to pripombo nočem nikakor omalovaževati ostalih sestavkov, ki so vsi dobri. Le eno naj še omenim. Svetovljulje, ki preveča drugače lepo, dasi manj izvirno črtico Kmetove: "Slovo" in deloma tudi Sirokovo "Divjo raco", ne sme prevladovati v nobeni mladinski knjigi. Dajmo naši mladini veselja in življenja, vzgajajmo jo tudi v umetnosti k optimizmu, ki je vir napredka. Sicer je to moje osebno vzgojiteljsko mnenje, nikakor nočem našim mladinskim umetnikom predpisovati, kaj naj pišejo in slikajo, zakaj dobro vem, da je vsaka resnična umetnina plod subjektivnega resničnega ali psihičnega dožitka. To le mimogrede. Naslovna slika kakor tudi vinjete so uspele. Skoda, da se posameznik znamenitih Tratnikovih "Beguncev" ni obnesel, kakor bi zaslužil izvirnik.

PODLISTEK

KAPITAN MARRYAT

Leteči Holandec Roman (56)

To njeno govorjenje ni izpričevalo ravno prevelikega spoštovanja, ki ga je v resnici go. lila do svoje nove vere. Jutro je napolnilo in Filip je spal še vedno. "Dovolj je," je rekla Amina, ko je zagledala rzhajajoče sonce. Se enkrat je zavihetela nad njim z ono večico in zaklicala: "Filip, zbudi se!" Filip se je zdrzil, odprl oči, ki jih je spet zaprl, da bi ga ne motila žarka jutranja svetlobe, se oprl na komolca in bil videti čudno zamisljen. "Kje sem?" je rekel, "V svoji sobi? Da?" Prijel se je za čelo in začutil pergament. "Kaj je to?" je glasno spraševal in ga odrčgal in preiskaval "In Amina, kje je ona? Moj Bog, kak senl še tul" je pristavil, ko je zagledal podoben ovoj na levi roki. "Ah, zdaj vem — Amina, to je tvoje delo."

Po teh besedah je omahnil nazaj in se zagrebel v blazino.

Amina je medtem skočila v posteljo in nagovorila Filipa:

"Le spi, ljubi Filip, le spi!" in ga objela, "kadar se zbudiš, bova pa govorila."

"Ali si tu, Amina?" je Filip zmeden vprašal. "Zdelo se mi je, da sem sam; sanjal sem —"

In spet je zapadel Filip v spanje, ne da bi mogel stavka dokončati.

Amina je bila od bdenja tako utrujena, da je tudi ona zaspala.

Pater Mathias je moral zjutraj dolgo časa čakati na zajuterk, ker sta oba dve uri kasneje vstala kot po navadi.

"Bodita pozdravljena, otroka moja," je začel, "danes sta pozna."

"Da, oče," je odvrnila Amina, "kajti Filip je spal in jaz sem bdelo do jutra."

"Morda ni bil kaj bolan?"

"Ne, ne bolan, toda jaz nisem mogla spati," je rekla Amina.

"Potem si gotovo molila, kaj ne, moje dete!"

Filip se je zdrzil, kajti vedel je, kaj bi dejal duhovnik, če bi poznal vzrok Amininega bdenja. Toda ona je naglo odvrnila:

"Seveda sem občevala z višjimi silami, v kolikor mi je mogoče po mojem ubogem spoznanju."

"Naj te blagoslovi naša sveta cerkev," je pristavil stari moč in položil na njeno glavo svojo roko, "in tudi tebe, Filip!" Filip je ves zmeden prisedel k mizi, Amina pa je bila zbranejša, čeprav je bila bolj malobesedna in predana svojim mislim.

Če primerjamo prvo številko novega letnika z lanskim, tedaj mora vsako ugotoviti lep napredek. In če je javna kritika rekla lansko leto zaslužno priznanje prejšnjemu uredniku g. I. Samcu, ki je začel z težkim in odgovornim delom, ne bo mogla izreči drugače sodbe o novem letniku, če bo takšen, kot obeta prva številka.

Toda uredništvo pravi, da stopa «Novi Rod» s skrbjo ob strani v drugo leto. Mislim, da se mora naša javnost zavedati važnosti našega mladinskega lista, zato ga mora tudi gromotno podpirati. Dolžnost starišev naše mladine je, da odstrani to skrb in bo mogel «Novi Rod» uspešno vršiti važno nalogo, ki jo je prevzel nase.

«Novi Rod» se naroča pri Upravništvu v Trstu, Skorklja Sv. Peter št. 62. — Ivan Vouk.

V zvezek Umjetnosti bo kmalu izšel. Oporočarjama slovensko občinstvo že sedaj na to številko, katera bo po zanimivosti prekašala dosedanje številke. Posvečena bo v prvi vrsti priznanemu mojstru V. Bukovcu, zastopniku jugoslovenske umetnosti na praški um. akademiji. Poleg njegovih del bodo zastopani v V. zvezku Umjetnosti še sledeči češki grafiki in slikarji: Hollar, Manes, Mařak, Aleš in Čermak. Ko številka izide, se bo to še posebej objavilo. Interesantom se dopolnje prospekt. Številka stane v prednaročbi 15 din., pozneje 20 din.

Dom in Svet. Prvo številko novega letnika imamo pred seboj. Po obliki je manjši, po opremi lep. Naslovno stran je narisal Gojmir Kos. Glavno povest piše Ivan Brodar (psevdonim znanega slov. pisatelja modernejšee smeri). Med novelisti sta v listu France Bevk in Narte Velikonja. Pesniški del zavzemajo Silvin Sardenko, Anton Vodnik, Miran Jarc in Joža Lovrenčič s svojo Kroniko Trente. Debevec nadaljuje prevod Danteja. List ima več umetniških reprodukcij. Zanimiv je tudi njegov Listek.

Izhajal bo redno vsak mesec enkrat. Stane 250 kj na leto.

Glasbena Matica v Trstu naznanja, da se od danes naprej dobivajo muzikalije njene zlozbe za družbeno leto 1920-21 v knjigarni J. Štoka v Trstu, a v prihodnjih dneh bodo na prodaj tudi v Knjižarni Kat. tisk. dr. v Gorici. Naslov zbirki je »15 zborovih pesmi«. Vsebinska: 1.—7.: Narodne pesmi, harmoniziral in priredil ravnatelj Viktor Šonc; 1. »Kar si, boš zdaj ostala«, mešan zbor in bariton solo, 2. »Saj sem pravil mnogokrat«, mešan zbor, 3. »Teku sem dol po dolin«, mešan zbor, 4. »Zvonček«, moški zbor, 5. »Ej, primi me!«, moški zbor, 6. »Na srčku bolan«, moški zbor, 7. »Na levi strani kraj srca«, ženski zbor, 8. Majoljica, mešan zbor in 9. Svatba na poljani, mešan zbor, uglasbil Vasilij Mirk, 10. Izkušnja, mešan zbor in bariton solo, ugl. Alojzij Šonc, 11. Poslednje pismo, mešan zbor, uglasbil dr. E. Bunc, 12. Kregata se baba in devojka, moški zbor, Emil Adamič, 13. Pomlad, moški zbor, 14. Jutro moški zbor in 15. Napitnica, mešan zbor, bariton solo in klavir, uglasbil Vasilij Mirk. Cena L 15. Redni družtveniki za leto 1920-21, ki so vplačali vso družtvenino, dobijo te muzikalije pri družtvenem upravitelju za znatno znižano ceno L 5.

«Jadranka». Izšla je 2. številka «Jadranske» s sledečo vsebino: 1. Našemu ženstvu. (M. Skrinjarjeva). 2. Spominom. (Mara Tavčarjeva). 3. Veronika Deseniška (M. Gregorčičeva). 4. O ženski volilni pravici (I. Jadranka). 5. Srečanje (Aleksandra). 6. Duhovniški celibat (I. M.). 7. Ljubezen do rodne grude (R. Sanda). 8. Izprehod po Skandinaviji (M. Stepančičeva). 9. Ob smrtni postelji (M. Kvedrova). 10. Drobline.

DAROVİ

V poščene spomina pok. Svetka Martelanca ob obletnici njegove smrti daruje njegova družina L 50, ki naj tvorijo temelj zbirki za prihodnjo božičnico v Barkovljah. Denar je naložen na hranilno knjižnico, ki jo brani uprava.

Za »Organizacijo oskrbnic voj. sirot v Trstu« so darovali v poščene spomina pok. tovarisa Alojzija Bukovec tovariši in tovarišice proseške sole 90 lir.

V isti namen nabrale v nek protest Prosečanke 95 lir.

Borzna poročila.

Težaji	
Trst, dne 1. februarja 1922.	
Jadranska banka	130
Cosulich	270
Dalmatia	190
Gerolmich	1450
Libera Trieste	427
Lloyd	1290
Lussino	700
Martinolich	130
Oceania	230
Premuda	345
Tripovich	260
Ampela	590
Cement Dalmatia	335
Cement Spalato	245

Tuja valuta na tržaškem trgu:

Trst, dne 1. februarja 1922.	
avstrijske kroke	3.25 - 3.40
avstrijsko-nemške kroke	34. — 37. —
češkoslovaške kroke	41.50 - 42.25
dinarji	28.50 - 29.50
leji	16. — 17.25
marke	10.60 - 11.60
dolarji	21.30 - 21.70
francoski franki	180.50 - 181.25
švicarski franki	422. — 425. —
angleški funti papirnati	92.50 - 93. —
angleški funti, zlati	109.50 - 111.50
napoleoni	87.50 88. —

Gospodarstvo.

Davčni predpisi za stara in nova ozemlja Jugoslavije. Jugoslovenski zakonodajni odsek je sprejel predlog, naj se povišuje zemljiški davek v nekdanjih avstro-ogrskih območjih štirikratno napram meri v mirnem času. V Srbiji in Crni gori pa ostane pri stari zmeri. Največji davčni postavki 75 odstotkov bo dosežen v nekdanjih avstro-ogrskih območjih že pri 200.000 kronah. Za vojni dobiček 700.000 kron se plača v Srbiji in Crni gori 200.000 kron, v drugih deželah pa 117.000 kron. Razen tega je sklenil rečni odsek, da se bo v nekdanjih avstro-ogrskih deželah moral plačati davek na vojne dobičke tudi za leto 1920.

Vnanja trgovina in tuji kapital na Bolgarskem v letu 1921. Bolgarska vnanja trgovina iskazuje v prvih štirih mesecih minulega leta okoli 400 milijonov levov deficita. Uvoz je iznašal 924.413.188 levov, izvoz pa 502.511.995 levov. Na splošno se je ustanovilo v letu 1921

veliko manj novih podjetij kakor leta 1920. Vsega skupaj se je osnovalo 30 delniških družb, ki so pa po večini stara podjetja, ki so se preobrazila v delniške družbe. Med temi nahajamo 16 industrijskih podjetij s temeljno glavnico 56.320.000 levov, 8 trgovskih s 3 milijoni levov, 3 transportna istotako s 3 milijoni levov in dr.

Vzroki preobrazovanja podjetij v delniške družbe tiče deloma v gospodarski in finančni krizi, bolj pa v nestalnosti valute in drugih okolnostih, katere srečujemo na splošno v vseh evropskih državah s slabo valuto.

Italijanska trgovska banka v Milanu je investirala 14 milijonov levov v novo ustanovljeno tobačno delniško družbo «Orientabako» v Sofiji, francoski kapital pariške delniške družbe je prevzel vodstvo velikega minariskega podjetja v Burgasu, koje temeljna glavnica iznaša 7½ milijonov franc. frankov, od katerih je do sedaj vplačanih 1.875.000 frankov. Madžarska trgovska delniška družba v Budimpešti je ustanovila podružnico v Sofiji, ki razpolaga z enim milijonom levov kapitala. Italijansko-bolgarska delniška družba, ustanovljena leta 1920 v Milanu, je otvorila v minulemu letu podružnico v Sofiji. Ravnotako ima že podružnico v Sofiji tudi angleška trgovska delniška družba v Londonu. Dvaandvajset bolgarskih družb je zvišalo svojo temeljno glavnico na 54.395.000 levov. Med drugimi naj imenujemo tu bakrene rudnike v Plekalanici, ki so v rokah Francozov in so povišali svoj kapital od 1 na 6 milijonov, dalje bolgarsko trgovsko banko, ki je zvišala s pomočjo Banque de Paris et de Pays Bas ponovno svoj kapital na 7½ milijard in na 10 milijonov levov.

Skupni iznos emisije delnic že obstoječih in novo osnovanih družtev ni prekašal v prvih 9 mesecih minulega leta svote 119 milijonov levov in bo morda dosegel do konca 1921 150 milijonov levov. Na drugi strani pa so nekatere družbe znižale svoje kapitale, tako na pr. «Evropa». To podjetje je znižalo svojo glavnico od 5 na 3 mil. levov.

V letu 1921. je stopilo v likvidacijo manj podjetij, kakor leta 1920. Tekom prvih devet mesecev je napovedalo konkurz 13 delniških družb s skupnim kapitalom 19 milijonov levov, od kojih je ostalo ob vstopu v likvidacijsko stanje 10.830.000 levov.

V NEDELJO 5. t. m. se vrši 1. kostumiran zimski večer v dvorani DKD Campo S. Giacomo. Začetek ob 7, konec ob 1. Svira orkester. 171

SVINEC (olovo) kupujem v vsaki množini. Kuret, Settefontane 1. 39

POSESTVO, v Dolini, s hišo z dvema stanovanjema, 2 kletmi in hlevom za živino, se prodaja. Anton Samec, Dolina 11. 172

POROCNE SOBE kakor tudi posamezni kosi se prodajajo ugodno v Campo Belvedere 1, Semolice. 175

ORKESTRON, 16 plošč. pripraven za gostilno, se prodaja ugodno. Via Udine 45, L. levo. 176

POROCNA SOBA, moderna, solidna, se prodaja po zmerni ceni. Via Ferriera 5, skladišče. 174

POROCNA SOBA, bukova, masivna, suha, slavonsko delo, umivalnik, mramor, zrcala, izredna prilika, se prodaja v ul. Milano 4, L. 178

KLAVIR, v prav dobrem stanju, znamka Bendorfer, se po nizki ceni prodaja. Ruggiero Manna 3, prtiličje. 179

POHIŠTVO za poročne sobe in lakirane kuhinje po zmernih cenah se prodajajo v ulici Chiozza 51, prtiličje. 131

KAMIONI v najboljšem stanju se prodajo 4 skupaj ali posamezno po L 10.000 vsak. Gorica, via IX Agosto 2. 143

V MARIBORU je na prodaj hiša v kateri je dobro idoča pekarna, 7 stanovanj, vrt in hlev. Pojasnila daje J. Mislej, Maribor, Koroška ulica 21. 155

KOVINE in stare cunje kupujem po najvišjih cenah. Fonda, Scalinata 3, krojačnica. 68

NOVE POSTELJE L 70.—, vzmeti 55.—, žimnice L 45.—, volnene L 90.—, Nočne omarice, umivalniki, chiffoniers, spalnice itd. po zmernih cenah v ul. Fonderia 3, 164

KROJAČNICA Avgust Štular, ul. S. Francesco D'Assisi št. 34, III. nad. je edina dobroznana krojačnica v Trstu. 9

PRIPOROČA se dobroznana brivnica Josp Jerman, Trst, ul. XXX Ottobre 14. 15

UBIRALEC in popravilec glasovirjev in harmonijev. Pečar Andrej, Trst, via Coroneo 1, V. nadstr. 17

ZLATO in srebrne kroke plačam vsak kot drug kupač. Albert Povh, ocar, Mazzini 46 (v bližini drvenega trga). 10

KRONE srebrne in zlato, plačuje po najvišjih cenah Pertot, Via S. Francesco 15, II. 19

SLUŽBE išče Slovenka. Via Risorta 3. 173

POZORI Srebrne kroke in zlato po najvišjih cenah plačuje edini grozist Bellodi Vita, Via Madonna 10, L. 16

STEKLENE SIPE vsake vrste in mere. Prodaja na debelo in drobno. Postrežba na dom. Cene zmerno. Piazza Oberdan št. 3 (Hotel Europa) telefon 44-23. 22

NOVE POSTELJE iz trdega lesa L 100, vzmeti 55.—, žimnice 40.—, umivalniki, nočne omarice, chiffoniers, spalne sobe od L 1900 dalje. Fonderia 12, L. desno. 25

KOLARJI IN MIZARJI Izbran specijalen les, na strojih po naročilu prirezan, pooblan, ostrugan, dvodelne jermenice, narejena kolesa itd. dobavlja Mehanična žaga, Fuzine, Ajdovščina. 38

HISO z gostilno, trafiko in zemljiščem prodam po ugodni ceni. Ponudbe pod «Bodočnost 1922» na upravništvo «Edinosti». 42

KUPUJEM dnevno cunje čiste, bele in barvane, morsko travo in žimo, kakor tudi volno vsake vrste ter plačujem po najvišjih cenah. Cohen, Solitario 1. 31

Dr. FERFOLJA in Dr. SEDMAK sprejemata svoje kliente sezanskega okraja vsako soboto pri gospodu Amfu v Sezani. 70

PRODAJALKA za trgovino mešanega blaga na deželi se sprejme takoj. Naslov pove upravnništvo. 139

BIOGLOBIN, najboljšo krepljeno sredstvo za slabokrvne ženske in otroke. Letošnje prvovrstno ribje olje se dobiva v lekarni v Il. Bistrici. 28

REUMAZAN, sredstvo proti trganju po udih, bolečinam v plečih in križu ter revmatizmu, se dobiva v lekarni v Il. Bistrici. 28

KDOR HOČE KAJ KUPITI KDOR HOČE KAJ PRODATI KDOR HOČE SLUŽBE, ITD. INSERIRAJ V »EDINOSTI« 81

Gospodična

zmožna strojepisja, hrvatske in laške korespondence z bančno prakso se sprejme v bančnem zavodu v Trstu. Pogoj takojšnji nastop. Ponudbe pod »Zmožna« na upravništvo tega lista.

Stabeno in strojno ključavničarstvo, dobro vpeljano, radi smrti posestnika, se takoj prodaja. — Ponudbe na TEMERL, Marlbor, Volkmerjeva ulica šte. 6. 34

RENATO LEVI MINZI fu Alessandro 36

Trst, via San Sebastiano 3, Trst

Velika izbira pohištva, žimnic in vatirane odeje po zmernih cenah.

CEPLJENE TRTE 40 tisoč biff „Monticola“ in „Riparia Portalis“ ter več tisoč cepcljenk na „Monticoli“ kakor: rebula zena, laški rizling, kraljevina itd. — Učljudo se priporoča Božidar Bialica, vrtnar v št. Petru pri Gorici. (76)

Zahtevajte cenik! Zahtevajte cenik!

Maison Robes Modes Ernesta Bersa naznanja svojim cenjenim odjemalkam, da je odprla svojo

KROJAČNICO ŽENSKIH OBLER o Trstu, Via Cesare Battisti 20, I.

ZAHVALA. Podpisani se zahvaljujeta ginjeni vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so z udeležbo pri pogrebu, z darovanjem cvetjem in na druge načine počastili spomin nepozabnega sinčka

MILANA HROBATA ki ga je neizprosna smrt izrgala v najnežnejši dobi iz ljubezni vseh, ki so ga poznali. Zahvaljujeta se tudi vsem dobrim prijateljem in znancem, ki so jima skušali na katerisobodi način olajšati njuno nepopisno gorjé.

SEŽANA, dne 31. januarja 1922. (80)

Družini HROBAT-ZLOBEC.

Srebrne kroke in zlato plačujem po najvišjih cenah

ALOJZIJ POVH

Trst, Piazza Garibaldi št. 2

(prej Barriera)

PREMOG

za peči in štedilnike po L 32 q, prosto na dom, plinove coker po L 40 q, drva po L 24 q.

Marsilijski strešniki. opeka.

Za velike množine cene po dogovoru.

DANIELE PILLIN, Trst, Coroneo 25

Telefon 1306.

Neprekosljivi

PALMA

gumijev podpečnik

Zastopstvo za Julij-ko Krajino

Ermanno Morgenstein — Trst

Via Ugo Poicento 3

Turdka Primas & Giuliani

Via Garibaldi 18 — Gorica — ex Via del Teatro

Na drobno Velika zaloga. Na debelo

Bencin, petrolej, karbur, navadna in fina mazila, glazure, barve, laki, vrvi, špağa, ovojni papir i. t. d.

Dobave za avtomobile in motore v vsaki uri.

Najzmernejše cene.

Išč jo se ZASTOPNIKI in PREPRODAJALCI v vsej Julijski Krajini.

Tiskarna „Edinost“ v Trstu

izvršuje vsa tiskarska dela točno in solidno

Prostori tiskarne se nahajajo v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20

JADRANSKA BANKA

Delniška glavnica L 15,000.000 Rezerve L 5,100.000

Dunaj, Opatija, TRST, Zadar.

Afilirani zavodi v Jugoslaviji: Jadranska banka, Beograd in njene podružnice v Celju, Cavtatu, Dubrovniku, Ercegnovem, Jelst, Korčuli, Kotoru, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Metkoviću, Sarajevu, Splitu, Sibeniku in Zagrebu.

Afilirani zavod v New-Yorku: Frank Sakser Stade Bank.

Izvršuje vse bančne posle.

PREJEMA VLOGE

na hranilne knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje po 4%. Na odpoved vezane vloge obrestuje po najugodnejših pogojih, ki jih sporazumno s stranko določa od slučaja do slučaja.

Daje v najem varnostne predale (safes)

Zavodovi uradi v Trstu:

Via Cassa di Risparmio šte. 5 — Via S. Nicolò šte. 9.

Telefon št. 1463, 1793, 2676. Blagajna postuje od 9. do 13. ure.

Velikanske cene

plačam za KUNE in ZLATICE.

Lisičje, dihurjeve, vidrine, jazbečeve in zajčeve KOŽE plačujem po najvišjih cenah.

D. WINDSPACH, Trst, Via Cesare Battisti (Stadion) št. 10, II. nadstr

„MIR“

Glavna vzajemna zavarovalna družba proti požaru in drugim nezgodam s sedežem v Milanu.

Zastopnik družbe „L' Urbaine“ et „La Seine“ v PARIZU.

— Društveni kapital 10,000.000. — Zastopstva v Avstriji, Ogrskem, Jugoslaviji, Transilvaniji.

Glavno zastopstvo za Istro

Trst, Via San Nicolò šte. 11.

Turdka Race & Co

Trst, Riva Grumula št. 2.

Velika zaloga istrskega belega in črnega vina, kakor tudi vermouth, marsale in tropinovke.

Vina za tranzit nasproti trgovini Hangar moło Venezia.

Telefon 24-95. Brzjav: Raceco